

**XI. évf. 4. összevont szám
2021. augusztus - október**

KEMLIB

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

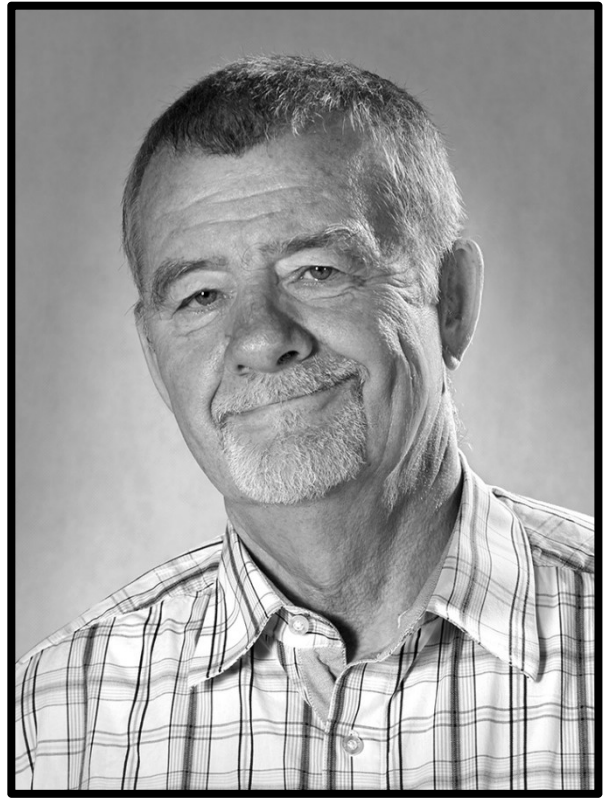
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató

Felelős szerkesztő: Szikszai Edina

Rovatvezetők: Fábíán Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde, Szikszai Edina

Műszaki szerkesztés: Török Csaba

ISSN 2062-5782

Dr. Monostori Imre (1945-2021)

Tisztelt gyászolók, családtagok, rokonok, kollégák, pályatársak, tanítványok, ismerősök!

Kívánságunk és Igazgató Úr, Imre kívánsága szerint is, vagyunk itt, ezen a szomorú napon, a búcsúztatóján. Az általunk nagyra becsült és elismert kedves igazgatónkhoz, a csupa nagybetűvel írandó KÖNYVTÁROShoz jöttünk mindannyian: Mi most nem csak a József Attila Megyei és Városi Könyvtár nevében szólunk, hanem az egész könyvtáros társadalom nevében is, hiszen nekünk a mindennapos munkáinkban, Imre Te voltál a zsinórmérték, a szellemi útmutatónk, és az is leszel, amíg ez az intézmény és a könyvtárosságunk fenn áll.

Most dübörög és veri mellünket a hiány, kiabál belőlünk a tehetetlenség visszavonhatatlanul s „*a lét dadog*” „*Mégis*” magyar megmaradásunkhoz ragaszkodóan, az itt maradóknak a minőség mércéjeként, a bejárt utadon muszáj tovább folytatnunk közös dolgainkat, a testamentumod szerint.

De meg vagyunk győződve, amikor *Borul a Föld is, Kévék és kereszték, Próbafűrésok* között, tovább bökdösöl bennünk, ha tanácstalanok vagyunk, és megjelenesz élő könyveidben, beszélgetéseink során, álmainkban is *Könyvtárosként meg egyébként*.

Hányszor hallottuk tőled azt, „*na ezt a könyvet még befejezem*” és aztán a következő meg a következő már íródott lelkedben. És meg vagyunk győződve arról is, hogy a most kiadásra kerülő könyved sem lesz az utolsó, mert ki tudja, mi kerül elő még a befejezetlen alkotásaid közül.

De ez a befejezetlenség adja meg a reményt számunkra, hogy tőled szokatlanul: csak *Eltűntél hirtelen* és valami váratlannal meglepsz még majd bennünket.

Igazgató Úr, Kedves Imre, az Égigérő fa emlékmását ültettük el a bejáratunk mellé, amely örökít téged, aki ókönyvtárunkból egy Új Könyvtárat, egy Új Forrást fakasztottál, hogy hajónk biztonságba, világosságba érjen.

Legyen áldott az utad a Mindenség Tejút-Óceánjáig és vigyázz ránk és örködjél felettünk!

(Elhangzott dr. Monostori Imre könyvtárigazgatónk búcsúztatásakor 2021. október 12-én a Síkvölgyi temetőben, Tatabányán) – Nász János

Tartalom

Megyei körkép

Országos Könyvtári Napok a JAMK-ban - MIKOLASEK ZSÓFIA	5
Az Országos Könyvtári Napok esztergomi programjai - HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA	6
Ezer rege hajnalán - DOMÁNYI ZSUZSANNA	7
Könyvhét a megyei könyvtárban - MIKOLASEK ZSÓFIA	8
Könyvtári hét a Népház úti Fiókkönyvtárban - SÁRI ALÍZ	9
Közösségeink erősítenek bennünket NÁSZ JÁNOS	10
Olvasólámpa újratöltve - NAGY EDIT	11
Megalakult a József Attila Játékklub - ZANTLEITNER LAURA	11
Elkezdődtek az irodalomterápiás beszélgetések a megyei könyvtárban - FEKETSNÉ KISVARGA ANITA	12
ÚJRAINDÍTÁS, avagy az öko-programok is folytatódnak a JAMK-ban - NÁSZ JÁNOS	13
Zichó Viktor Kőrösi Csoma Sándor nyomában két keréken - Halász Adél	14
Muti mit olvasol? „Könyvajánló beszélgetés korhatár nélkül” - TARJÁNNÉ TIHANYI TÍMEA	14
Virágot bármiből - A József Attila Megyei és Városi Könyvtár kreatív pályázata - NAGY EDIT	15
Ősszel is Nyáry hangulatban - DOMÁNYI ZSUZSANNA	16
Nagy Judit művészete - KÖVESDI MÓNIKA	17
Stresszoldó, energiát adó torna korhatár nélkül - TARJÁNNÉ TIHANYI TÍMEA	18

KSZR körkép

Az ország első Táncsics szobrának története - BORBÉLY ILONA	19
Könyvtárátadás Csatkán - FÁBIÁN ILDIKÓ	21
A KemGuru olvasótábor idén már 6. alkalommal került megrendezésre - FÁBIÁN ILDIKÓ	22

Kitekintő

Kulturális kocsmatúra Tatabányán - TAIKS GERGŐ	24
Kárpát-medencei fiatal könyvtárosok együttműködése 2021. - MÁRKU MÓNIKA	25

Gyereksarok

Trendi-e a népmese? - SULLER ILDIKÓ	27
Fergeteges meseest a könyvtárban - GERGINÉ KOLOK MELINDA	27
Együttműködés a legkisebbek olvasóvá neveléséért - SULLER ILDIKÓ	28
Hősies villámszerzők az első könyvtári szabadulósobában! - KUN-KOVÁCS ERIKA	29
Úrkalandorok a könyvtárban! - DOLLMAYER BEA	29
Király! - DOMÁNYI ZSUZSANNA	30
Kutyajó őszi találkozásunk - GOLDSCHMIDT ÉVA	31
Jakab, a lúd ellátogatott a gyermekkönyvtárba - GOLDSCHMIDT ÉVA	31
Zenében felnővekedni - GERGINÉ KOLOK MELINDA	32
Állatokról meséltek a kis alsósok - GOLDSCHMIDT ÉVA	33
Dínómdánomba utaztunk a Könyvtári Héten - GOLDSCHMIDT ÉVA	33
Kezünkben a bolygó... méghozzá szó szerint! - DOLLMAYER BEA	34
Szeptemberi Baba-mama klub - KUN-KOVÁCS ERIKA	35
Dr. Simon és a gyermekek a Gyermek Könyv Megálló bővületében - GOLDSCHMIDT ÉVA	36

Helytörténet, honismeret

A 2022-es év évfordulói elé....- ifj. GYÜSZI LÁSZLÓ	37
Nemzeti Kulturális Örökség Napja a József Attila Megyei Könyvtárban - MÁRKU MÓNIKA	38
Múltidéző az esztergomi könyvtárban - HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA	38
Könyvtári sajtófigyelés	40

Országos Könyvtári Napok a JAMK-ban MIKOLASEK ZSÓFIA

Összeszedni, hogy mi történt egy hét alatt a megyei könyvtárban az OKN alatt – nos, nem lesz könnyű. A tavalyi fapados könyvtári hét után teljes lelkesedéssel vetettük bele magunkat a szervezésbe és a lebonyolításba. Próbálok minden programról beszélni, írni – hosszú cikk lesz.

Szokás szerint a programsorozat a hétfői konferenciával kezdődött – jelentősége miatt erről egy külön cikkben írtam. Hétfőn azonban más programunk is volt: ekkor nyílt meg Nagy Judit képzőművész tűzzománc kiállítása galériánkban. A tárlatot Kövesdi Mónika művészettörténész szavai köszöntötték

Fotó: Tari-Székeley Karola

Kedden gyerekcsoportokat vártunk Gévai Csilla író-olvasó találkozójára – jöttek is szép számmal. Délután Baráth Viktória írónővel kávézhattak a rajongók, közben a nagyteremben Öko-est zajlott Mengyán Eszterrel.

Fotó: Tari-Székeley Karola

Szerdán ismét gyerekzsivajtól volt hangos a könyvtár – Békés Pál: Lomtalanítás a Fehérlófia utcában című meséje alapján drámafoglalkozás

zajlott. A gyerekek ráébredtek, hogy egy-egy tárgy, egy emlék akkor is őrizhet értéket, ha nem lehet használni semmire – pusztán szép.

Pilinszky 100 vándorkiállítás

Szamadó Emese, a Klapka György Múzeum igazgatója, a komáromi járványokról tartott érdekes előadást.

A csütörtök nagyon sűrűre sikeredett. Dél előtt két drámafoglalkozás zajlott Finy Petra: A Fehér Hercegnő és az Arany Sárkány című meséje nyomán a másság elfogadásáról.

Délután a középiskolás korosztályt céloztuk meg Szabó Kitti youtuber meghívásával, közben Herbapharm előadás és termékbemutató is zajlott Csollány Szilveszter olimpiai bajnok részvételével. Utóbbi programunkat hatalmas érdeklődés kísérte. Miközben a fenti programok zajlottak, az olvasótermet rendezgettük, este a Klasszik Laszszó együttes lépett fel telt ház előtt.

Szombaton faültetéssel kezdtünk. Szomorú apropót adott az események a JAMK korábbi

igazgatójának, dr. Monostori Imre halálának a híre. a kis nyárfát az ő emlékére ültettük el.

Nagy volt a forgatag szombaton: kalandtúra, öko-film-vetítés, a Virágot bármiből pályázatunk eredményhirdetése zajlott.

Aztán elkövetkezett a könyves vasárnap. Ingyenesen lehetett beiratkozni 10 petpalackért (közel 130 fő vette ezt igénybe), és a megbocsátásnak is ugyanez volt a tarifája. Összesen 19 nagy zsák összegyűrt petpalackot gyűjtöttünk. Az olvasóterben könyvtári olimpia zajlott olvasóknak: jelzeteles, pecsételés, szoros raktári rendbe rakás, könyvcipelés és csomagolás. Csak hogy lássák – a könyvtárosok nem csak ülnek és olvasnak. Zajlottak ezen a napon a könyvtári idegenvezetések is. Új játékkal kedveskedtünk olvasóinknak. Beszabadulósobánk alapötlete az volt, hogy a könyvtárba beszabadulni jó, nem kiszabadulni. Hátsó kapunkat úgy alakítottuk ki, hogy csak egy kód megfejtésével tudtak az olvasók belépni a könyvtárba. Ezen a napon bemutakoztak a Smart Scool iskola növendékei, fellépett a Tatabányai Bányász Öregtáncos Együttes, volt papírszínház, diavetítés, mesés barkácsolás. Miközben a gyerekek ezeken a programokon vettek részt, szüleik Falus Juli pszichológussal beszélgethettek nevelési kérdésekről. A vasárnapi programot a Cserszömörcze együttes koncertje zárta.

A fiókkönyvtárakban is zajlott az élet. A Népházban az érdeklődők történelmi sétát tehetek Simonik Péterrel, Horváth Judit pszichológus a vírushelyzet mentális tanulságairól tartott

Az Országos Könyvtári Napok esztergomi programjai HÁMOSNÉ SZÓKE ANNA

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár, csatlakozva az Országos Könyvtári Napokhoz, október 4-10-ig könyvtári hetet tartott. Egész héten ingyenes beiratkozással vártuk olvasóinkat és a késedelmi díjakat is elengedtük.

Hétfőn az esztergomi művészek az életöröm témakörét járták körül, inspirálódtak egymás gondolataitól.

Kedden Tölgyessy Zsuzsanna drámapedagógus vezetésével „Olvasás és mentális egészség” címmel körüljárták, hogy az olvasásnak milyen hatásai vannak lelkünkre, mindennapjainkra.

Szerdán Esztergomi múltidéző szerepelt programunkban. Sárosi Attila *Esztergomi átkelés-történet*, Dr. Osvai László pedig *Orvos sírok a Belvárosi temetőben* címmel tartott előadást. Október 11-én lesz húsz esztendeje, hogy az újjáépített Mária Valéria hidat átadták a forga-

előadást. a Mészöly Ágnessel szervezz találkozót közel 100 gyereket érdekelt.

Bánhidán Muti mit olvasol címmel a könyvbarátok egymásnak ajánlottak könyveket, szombaton pedig stresszoldó, energiát adó tornát szerveztek a könyvtár előtt.

Felsőgallán a Fityfirittyek környezetvédelmi drámajáték bővölte el a kisiskolásokat. Az idősebbek számára biblioterápiás beszélgetés zajlott Feketsné Kisvarga Anitával, és az okoseszközök használatába is bepillantottak a Leihrecné Dürög Brigitta fiókkönyvtáros vezetésével.

Az Újvárosi fiókkönyvtárban a gyerekek megismerhették Glóbit, meg is menthették egy környezetvédelmi társasjáték keretében.

A megyei könyvtárban nagyon sok kisközösség működik: nálunk tartja próbáit a Bárdos kórus, itt ülésezik az Új Forrás szerkesztősége, minden hónapban összeül az Elgondolkodók Klubja, ismeretterjesztő előadásokat szervez a Rotary Klub, van filmklubunk, működik nálunk Silva – klub, gerinctorna. Hamarosan beindul a csillagász klubunk is. A könyvtári héten több kisközösség is részt vett: összegyűlt az Olvasólámpa-klub, a Tájéoló biblioterápiás csoport és a Netnagyi Klub. Első alkalommal várta tagjait és az érdeklődőket a JAJ Társasjáték Klub (JAJ-József Attila Játéklub) és a Lámpaláz gyermek-színjátékos csoport.

Hát, ilyen volt a hetünk – elfáradtunk, de megérte, hiszen nagyon sok új arc jött el a könyvtárba.

lomnak, valamint megismerkedhettünk városunk orvosainak életútjával. Az előadásra sokan voltak kíváncsiak.

Szombaton gyermekkönyvtárunk magbörzét és családi kirándulást szervezett. A felnőtteket kvíz- és közösségépítő játék várta, tartalmas szórakozást kínálva. Könyvekről, helytörténeti érdekességekről éppen úgy szó esett, mint a futásról és az adakozásról. Ezúttal is három esztergomi közösség képviseltette magát: az Esztergomi Futóművek, A Péczeli József Honismereti Egyesület és az Oltalmazó Kezek Segítségnyújtó Alapítvány (adakoznak.hu).

Vasárnap könyvtárunk rendkívüli nyitva tartással, könyvbörzével várta olvasóit. Délután nálunk járt a Játékkunyhó, sokan, sokfélét játszottunk, és még egy kedves és figyelmes díját-

adóra is sor került. Hálásak vagyunk, amikor a szülők egészen apró gyermekeikkel is ellátogatnak a könyvtárba. Idén három fiatal olvasónk kapta a Reménységeink-díjat.

Mosoly-díjat adományoztunk három olvasónknak, hiszen ők bármikor bejönnek a könyvtárba, mosolyognak. A Tekintély-díj elnyerői legidősebb olvasóink, akiknek köszönjük, hogy hűségesen kölcsönöznek tőlünk, részt vesznek programjainkon, azt pedig külön, hogy gyermekeikkel, unokáikkal is megszerették az olvasást,

Ezer rege hajnalán DOMÁNYI ZSUZSANNA

Lebilincselő előadásban lehetett része annak, aki 2021. október 6-án ellátogatott a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárba. A könyvtári napok alkalmával ugyanis a *Hunyadi-regényciklus* íróját, Bán Jánost – írói álnevéen Bán Mórt – látta vendégül a tatai könyvtár, a Nemzeti Kulturális Alap és az Informatikai és Könyvtári Szövetség jóvoltából.

Fotó: Dollmayer Bea

2008-ban jelent meg a sorozat legelső része, *A hajnalcsillag fénye*, ami szabályosan berobbant a magyar könyvpiacra, akkora sikert hozott. Mind-

Üstökös-díjat kaptak, akik sokat segítettek könyvtárunk jó hírének továbbvitelében. Önkénteseinkre mindig számíthatunk, és ezért végtelen hálásak vagyunk.

Minden strandkönyvtárosunknak, közösségi szolgálatos fiatalnak köszönetet mondunk. Idén hármójukat A Könyvtár angyalai-díjjal is kitüntettük. Leglelkesebb olvasóinknak az idén az Országos Könyvtári Napok keretében Hűség-díjat adtunk.

ez nem csak azért történt, mert előtte évtizedekig alig jelent meg magyar történelmi regény, hanem azért is, mert Bán János olvasmányos stílusa, csapatának kutatásokba vetett energiája lenyűgözte az olvasókat.

Az író elhivatott annak az üzenetnek a közvetítésében, hogy a magyar nemzetnek nemcsak veszteségei, vereségei vannak a történelem során, hanem dicsőséges, fényes korszakai is. Amikor annak idején témát keresett, végiggondolta, hogy a nemzet tudatot erősítő jelentős uralkodóinkról, vagy a nemzet számára sorsfordító eseményekről – Szent Istvánról, Hunyadi Jánosról, Mátyás királyról, a pozsonyi csatáról, az I. világháborúról, Trianonról - még nem született regénysorozat. Így esett választása a Hunyadi családra. Hunyadi János született stratégia volt, igazi katonameger, aki hat nyelven beszélt, ugyanakkor írni, olvasni nem tudott. A családregegy története az 1456-os nándorfehérvári ostrommal fog záródni a tizenkettedik befejező kötetben, novemberben. Ebben II. Mohamed szultán Tüzes Orbán ágyú öntő ágyúival veszi át a hatalmat Konstantinápoly felett, amelyet azóta is Isztambulként ismerünk.

Tavaly jelent meg Bán Mór új sorozatának - *Ezer regekönyve* címmel - első darabja, mely

hamarosan elérhető lesz a tatai könyvtárban. Ebben a magyarság elveszett ősi emlékezetét eleveníti fel. Az első kötet: *A Csillagösvény lovasai* a szkíta ősidőkbe vezet vissza. Németh Kristóf színművész előadásában hangoskönyv is

Könyvhét a megyei könyvtárban MIKOLASEK ZSÓFIA

Sok mindent felborított a járványhelyzet, így az Ünnepi Könyvhét is szeptember elején került megrendezésre június helyett. Nagy tervekkel vágtunk bele - tulajdonképpen már régóta készültünk egy nagyszabású könyvhét megrendezésére - , megszereztük az anyagi erőforrásokat is, így nem volt akadálya annak, hogy megyeszékhelyhez méltó könyvhétet rendezzünk. A koncepciónk az volt, hogy minden rétegnek tudjunk kínálni programot: gyerekeknek, idősebbeknek, helyieket kedvelőknek, a kifinomultabb ízlésűeknek és a könnyedebb irodalmat kedvelőknek is.

Nálunk – az országos programtól eltérően – már augusztus 31-én elkezdődtek a programok. Szabó Balázssal és Grecsó Krisztiánnal nem volt könnyű az időpont-egyeztetés, de megérte az erőfeszítés, hiszen Múzsasírató műsorukon teltház volt a nagytermünk.

Következő nap Fekete Margó helyi szerző könyvbemutatójára került sor. Ráébredések című könyve mindenkit elvarázsolt. Margó részt vett a szervezésben is, és ennek (is) köszönhetően minden nagyon flottul ment. A nagyterem ismét megtelt. A szerzővel Nász János beszélgetett, közreműködött Hódossy Ildikó előadóművész, Ladányi András, költő és Ácsné Szily Éva, művésztanár.

Szeptember másodikán a romantika kedvelőit vártuk, R. Kelényi Angelikával beszélgethettem a rendkívül otthonos kávézónkban.

készült belőle, mely szintén hamarosan elérhető könyvtárunkban. Bízunk benne, hogy ez az sorozat szintén megfogja majd az olvasók képzeletét, és szívesen kölcsönzik majd köteteit.

Ugyanezen a napon Feketsné Kisvarga Anita kolléganőm Dezső Nikoletta tarjáni íróőnővel beszélgetett a Női szemmel című regényről. Mindkét helyszínen a női sorsokról esett sok-sok szó.

Pénteken nagy megtiszteltetés ért, hiszen Tompa Andrea volt a vendégem. A szerzőnő Kolozsváron született, ma Magyarországon él már, csodálatos könyvéről a Hazáról még sok-sok percet tudtam volna kérdezgetni.

Szintén ezen a napon az UFO Nyitott Rezervátummal karöltve bonyolítottuk le Muzsnay Ákos életműalbumának a bemutatóját – teltházzal ismét. A művész beszélgetőtársa Csendes Toll volt, Grecsó István szaxofonon közreműködött. A bemutató után a résztvevők megtekintették a galériánkon az új kiállítást: Kondor Béla, Huszárik Zoltán, Muzsnay Ákos és Püspöky István grafikái kerültek fel a falra.

A szombat a gyerekeké volt: teltházas volt Kiss Ottó Gyerekversek szabadon című interaktív előadása. Tittel Kinga: A Duna kincsei című könyvének bemutatójára azonban nem sokan jöttek el. Ebben az évben mindkét szerző Hubby-díjat nyert.

Könyvtári hét a Népház úti Fiókkönyvtárban SÁRI ALÍZ

2021. évben is megrendezésre került az Országos Könyvtári Napok a tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár összes tagkönyvtárában, többek közt a Népház úti Fiókkönyvtárban is.

Fiókkönyvtárunk a könyvtári napok keretein belül 3 programnak is színhelyül szolgált. A hét első napján, október 4-én, egy könnyed sétával hangolódunk rá az előttünk álló hétre. Az „Ahogy elkezdődött... Történelmi séta Tatabánya-Óvárosban” program vezetője Dr. Simonik Péter, a Széchenyi István Egyetem egyetemi docense kalauzolt végig minket Tatabánya-Óváros nevezetességein.

Közösen csodálhattuk és hallgathattuk meg az óvárosi Szent István király-templom és a mellette álló Szent Imre szobor történetét. Ezután mesélt nekünk Rehling Konrád egykori bányaigazgató lakásáról, mely most óvodaként működik a

Ugyanezen a szombaton zártuk a könyvhetet szintén a Nyitott Rezervátummal együttműködve: Szemző Tibor: Ezüstmadár és Biciklis című hipnotikus mozikonzertje Körösi Csoma Sándor levelezése alapján készült. Rendkívül érdekes program volt, valóban hipnotikus – ránk is fért a sűrű hét után.

Május 1. park mellett. Következő állomásunk a Népház, valamint a Tiszti Kaszinó volt, amit manapság csak Tulipános Házként ismerünk. Végezetül ellátogattunk az egykori Bányakórházhoz majd az első világháborús emlékműnél zárult utunk az Ifjúsági Ligetben. A szép számmal összegyűlt közönség jól bírta a több mint másfél órás sétát, melyhez kiváló melengető napsütéses idő is társult.

Második programunk nem váratott sokat magára, hiszen rögtön másnap, azaz október 5-én került megrendezésre „A vírushelyzet mentális tanulságai” című rendezvény, mely egy interaktív beszélgetés volt Horváth Judit pszichológussal. Számba vettük, hogy hogyan hatottak és hatnak a mai napig is a kisgyermekekre és a kamaszokra a vírushelyzettel járó szigorítások, milyen mentális problémák jelennek meg a gyermekeken, amelyek már túlnőnek a szülői gondviselésen és szaksegítségért kiáltanak. Az ilyen jellegű beszélgetések segítenek megnyitni, elmondani a saját tapasztalatainkat, tévedéseinket. Meghallgathatjuk és tanulhatunk mások hibáiból, együttműködve egy szakemberrel.

Harmadik, és egyben utolsó rendezvényünk a könyvtári napok keretein belül, a gyermekekre fókuszált. Vendégünk Mészöly Ágnes író volt, aki a „Slutty az úrból” című gyermekkönyvének interaktív változatát prezentálta két, lelkes alsótagozatos osztály számára. A kisdíjak hallgathattak meserészleteket a műből, illetve érdekesebbnél érdekesebb kérdéseket tehetek fel a világról, és Sluttyról, az úrlényről az írónőnek, aki az első perctől az utolsóig roppant mód lelkesen és szeretetteljesen válaszolt. A program egy hatalmas öleléssel és fotózással zárult.

Közösségeink erősítenek bennünket NÁSZ JÁNOS

A megújult könyvtárunkban, a tavasz végi megnyitást követően elkezdjük a már meglévő és más, új, érdeklődő kisközösségeinkkel felvenni a kapcsolatot: azokkal akik szeretnének otthonra lelni Tudástárunkban. Tettük ezt azért is, mert meg vagyunk győződve arról, hogy ezeken keresztül egyre több érdeklődőt, olvasót tudunk behívni intézményünkbe. Támogatjuk önszerveződésüket és azt, hogy nem csak könyvtárhasználókká válnak a tevékenységükhöz felajánlott könyves háttérünkkel, hanem valamennyire ők is jó hírvivőivé, gazdáivá válnak intézményünknek.

A szeptember-októberi programajánlatunkból már jól érzékelhető volt az, hogy kisközösségeink többsége sokfajta érdeklődést kielégítő tartalomválasztékkal kezdte színesebbé, életközelibbé tenni könyvtárunkat.

A felnőttek igényeit érintők közül az irodalom-művészeti jellegűek, mint az *Új Forrás Nyitott rezervátum*, *Jász Attila* vezetésével már-már törzsközönsséggel rendelkeznek. A *Szemző Tibor*, *Krulik Zoltán* kiállítás és könyvbemutatók számos érdeklődőt vonzottak.

Még a felújítás éveiben, *Cserteg Istvánnak* köszönhetően, megalakult a *Van Valami Filmklubunk*. Tematikus sorozatait idén már tavasszal az új helyünkön, majd a *cseh új hullám filmjeivel*, valamint *Szabó István* tatabányai gyökerekkel is rendelkező filmrendező, *Az ajtó* című filmjének bemutatójával és megtisztelő jelenlétével tudtuk elkezdni, folytatni.

A már hét éve működő *Olvasólámpa* olvasóklubunk találkozóin ez évben az irodalmi évfordulókra koncentrált: Pilinszky János és Mészöly Miklós évfordulókon túl számos tervünk van a következő évre *Nagy Edit* mentorálásával. Neki is köszönhető a Pilinszkyról a Kertész Imre Intézet által készített tablókiállítás, mely segítségével ilyen formában is megemlékezhetek a hozzánk betérők.

Az országos hírű és elismertségű *Bárdos Kórus* nem csak próbahelyet talált magának nálunk, hanem aktívan is részt vesznek jeles könyvtári eseményeinken.

A *Levente Péter* által *El-gondolkodók* klubja az irodalmi kávézónkban havi rendszerességgel, esztétikai, etikai, filozófiai, ökológiai megközelítésekkel, beszélgetésekkel cserélnek véleményt egymás között világunk jobbításának céljából.

A helyi *Rotary klub* is beköltözött hozzánk ismeretterjesztő rendezvényeivel. Két-háromhetente nem csak a klub tagjai, meglévő törzsközönsségük, hanem bárki számára nyitottak rendezvényeik.

Az idősebb korosztályt a 14. születésnapját ünneplő *NetNagyi* klub rendszeresen segíti eligazodni digitális világunkban. A számítógépek, okostelefonok titkait *Szilassi Andrea* segítségével ismerhetik meg azok, akik nem a kutyuk világában születtek, nőttek fel.

Az ifjú korosztály számára a *JAJ*, azaz a *József Attila Játék klub* már több találkozón is sikeresen túl van és egyre nő az érdeklődők, résztvevők száma.

A gyermekeknek szánt *Jamóka*, és a szülőknek ajánlott *Szülők klubja*, valamint a *Silva* ismereti klub is egyre több érdeklődőt vonz.

Megalakult gyermekszínjátszó csoportunk *Lámpaláz* néven *Mikolasek Zsófia* gyémántdiplomás gyermekszínjátszó-rendező vezetésével.

A felsoroltakon kívül több szervezettel, kisközönsséggel vagyunk még kapcsolatban a jövőbeli hozzánk költözésük reményében: autista gyermekeket nevelő szülők, az amatőr csillagászok, makettkészítők, kézilabda törzsszurkolók és még sokan mások.

Reméljük, hogy az elkövetkező években velük is egyre többen leszünk. Mi továbbra is Nyitottak Vagyunk erre, hiszen azt valljuk, hogy közösségeink tovább erősítenek bennünket szakmai küldetésünkben.

Olvasólámpa újratöltve NAGY EDIT

Pilinszky János író, költő, esszéíró és Mészöly Miklós író az idén kétszeresen is ünnepezték hírességeiket az irodalmi életnek. Egyrészt, mert mindketten 100 éve születtek, másrészt, mert Mészöly Miklós 20, Pilinszky pedig 40 éve, hogy nincs már közöttünk.

A kétszeresen is kerek évforduló apropóján lettek központi alakjai a Könyvtári Héten megrendezett Olvasólámpának.

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár 2014-ben alapította meg olvasóklubját és azóta – némi kényszerűsünettől eltekintve – havi rendszerességgel tartja összejöveteleit. A társaság

Megalakult a József Attila Játéklub ZANTLEITNER LAURA

A 21. századi könyvtár kihívásai közül a közösségépítésre különösen nagy hangsúlyt fektet a József Attila Megyei és Városi Könyvtár. A megújult épületben több olyan tér áll rendelkezésre, ami ezt a törekvést segíti.

Napjainkban egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek a társasjátékok, gyerekek és felnőttek egyaránt megtalálhatják a nekik tetsző stratégiai, logikai, ügyességi vagy beszélgetős változatot. A könyvtár 2021 tavaszán készült igényfelméréséből kiderült, hogy a megyei könyvtár olvasóközönségéből is sokakat érdekelne egy tár-

sasjáték klub, ahol közösen játszhatnának, beszélgethének a hozzájuk hasonlóan játékszerető emberekkel.

2021. október 8-i klubnapján a 2021-es év irodalmi évfordulásairól emlékezett meg, kiemelt figyelmet szentelve a fenti két írónak. Hodossy Ildikó előadóművész tolmácsolásában elhangzott Polcz Alaine Mi ketten c. írásának részlete, amelynek kapcsán a tagok Mészöly Miklós és felesége életéről, írásairól felidézett ismereteiket osztották meg egymással. Örömteli meglepetés volt, hogy a klubtagok között üdvözölhette a társaság Polcz Alain egykori tanítványát Plesóczkiné Zsófiát is, aki személyes emlékekkel emlékezett az íróra és nejeire. A Bali család a szekszárdi Mészöly Miklós Múzeumban járt, ők erről tartottak rövid beszámolót, látogatási kedvet ébresztve a csoporttagokban.

Pilinszkyról a Kertész Imre Intézet által készített és néhány napra ingyenesen a könyvtár rendelkezésére bocsátott utazó tablókiallítás segítségével emlékezhetek meg az érdeklődők. A jó hangulatban tartott beszélgetés arra ösztönözte a társaságot, hogy az évfordulósokról szóló diskurzust novemberben folytassák.

2021. október 8. péntekre tűzte ki a könyvtár az első találkozót a Könyvtári Hét keretében, várva az érdeklődőket minden korosztályból. Aznap tizenhét jelenlévő társas-rajongóval meg is alakult a JAJ Klub, azaz a József Attila Játéklub Geda Tamás klubvezető tapasztalataival, hatalmas lelkesedésével segítve. A résztvevők a klub kereteinek megbeszélésével folytatták a délutánt: a klubdélutánok heti rendszerességgel folynak majd szombati napokon egytől öt óráig a könyvtár kávézójában. Természetesen játékokra is jutott még idő – a Difference, az Azul, a Photosynthesis, a Race for the Galaxy és a Res Arcana társasokat próbálták ki a klubtagok.

A klub alakulásával egy időben létrejött JAJ Klub – József Attila Játéklub elnevezéssel egy facebook csoport is, hogy a tagok kényelmesen tarthassák a kapcsolatot a klubnapok közti időben is. A jelenleg 52 főt számláló csoportban természetesen nem csak a soron következő klubdélutánról esik szó, hanem mindenféle kapcsoló-

dó témáról, mint például a társasjáték közösség aktualitásai vagy éppen a figurafestés.

A JAJ klub első találkozója óta minden szombat délután megtelik a JAMK kávézója a társasjátékok szerelmeseivel. A választható játékok alapját a könyvtár társasjáték gyűjteménye adja, de a klubtagok rendszeresen érkeznek saját, ott-

Elkezdődtek az irodalomterápiás beszélgetések a megyei könyvtárban FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Több mint egy évet kellett várnom, hogy immár nem diákként, hanem képzett terapeutaként működésbe hozzam önálló irodalomterápiás csoportjaimat a megyei könyvtárban. A pandémia sajnos, nem segítette elő az irodalmi-önismereti barangolásokat. Bár az országban több helyen online beszélgetések formájában tartották a kapcsolatot a terapeuták az érdeklődőkkel, én nem szerettem volna alakuló csoportjaimat személyes találkozás nélkül elindítani. Így izgatottan vártam, hogy mikor nyílnak meg könyvtárunk kapui, mikor lesz lehetőségem az irodalomterápiás beszélgetések megvalósítására.

Végül a megyei könyvtár központi épületében szeptember 10-én alakult meg az első csoport, Felsőgallai Fiókkönyvtárunkban pedig az Országos Könyvtári Napok keretében, október 5-én találkoztam először az érdeklődőkkel.

A beszélgetéssorozatokat az *Tájéoló* címet adtam, hiszen életünk során gyakran érezhetjük azt, hogy jó lenne kapaszkodókat, segítő eszközöket, megértő embertársakat találni, amikor nehéz helyzetbe kerülünk, vagy döntési helyzet előtt állunk. Ahogy a tájéolóra támaszkodhatnak a vándorok, a hajósok útjuk során, úgy az irodalomra és egy-egy jó beszélgetésre is tekinthetünk olyan lehetőségként, ami segít az életben való eligazodásban, a felmerülő kérdések megválaszolásában. A fejlesztő irodalomterápiás csoport rádöbbenhet bennünket arra, hogy kétségeinkkel, kérdéseinkkel nem vagyunk egyedül,

honról hozott társasjátékaikkal is. Noha a társasjáték klubon kezdetben kizárólag felnőttek vettek részt, az utóbbi alkalomra már gyermekes család is érkezett. A tagok nyitottak rá, hogy egy egyszerre több korosztály is kellemes időt tölthessen együtt, szeretettel várnak minden érdeklődőt.

csoporttársaink és az irodalom pedig már megoldott élethelyzetek példáival szolgálhat támaszul a számunkra.

Az idén ősszel megkezdődött irodalmi-önismereti beszélgetések a nőiség, a női élethelyzetek, szerepek témája köré szerveződik *Nők egymás között* címmel. A cím nemcsak arra a tapasztalatra épül, hogy csoportjainkon általában hölgyek vesznek részt, hanem arra is utal, hogy a beszélgetéseinken – legalábbis művein keresztül – mindig jelen van egy női szerző is, akinek a versei, novellái, esszéi indítják el a gondolatokat, adják a kapcsolódási pontokat. A beszélgetés tehát az adott szöveg talaján kezdődik, viszont a saját élethelyzetek, tapasztalatok, a megélt életút egymással történő megosztásával, a csoporttagok elmondottakhoz való viszonyulásával, visszatükrözésével és a beszélő önreflexiójával folytatódik, ezzel valósítva meg az önismereti utazást.

A központi könyvtárban immár az ötödik, Felsőgallán a második találkozón vagyunk túl. Finy Petra, George Sand, Szabó T. Anna, Szabó Magda, Szlukovényi Katalin és Dezső Nikoletta művei voltak eddig terítéken, de az egyik beszélgetésbe egy indiai népmesét is becsempészttem. Lelkesen és kíváncsian érkeztek, és - visszajelzéseik szerint – feltöltődve távoztak a csoporttagok. Természetesen rám is hatással voltak ezek a találkozások. Az első beszélgetés elején izgultam, hogy miképpen fog alakulni az aktuális csoportozás. A végére viszont teljesen elpárolgott az izgalmam, és átvette a helyét a közösen megtapasztalt érzelmi hullámhegyek és -völgyek utáni megnyugvás és megelégedettség.

Még messze van a nyolcrészes irodalomterápiás foglalkozások vége, melyek révén – ebben bízom -, a résztvevők nemcsak nagyobb önismertetre tesznek szert, hanem egyes szerzőket, műveket is megismernek. Könyvtárosként az is a célom, hogy a dokumentumaink iránti érdeklődést is felkeltsem. Kíváncsian várom a folytatást.

ÚJRAINDÍTÁS, avagy az öko-programok is folytatódnak a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban

NÁSZ JÁNOS

Mint az egyre több látogatónknak, olvasónknak, könyvtárhasználónknak is már ismeretes, intézményünk 2018-ban *Zöld könyvtár* elismerésben részesült az IFLA jóvoltából. Ez a megtisztelő cím, valamint a küldetésnyilatkozatunkban is sarkalatos feladatvállalásként kiemelt feladatkörünkbe foglaltak köteleznek bennünk arra, hogy a fenntarthatósággal, környezettudatosítással és környezetnevelési kérdésekkel továbbra is hangsúlyosan foglalkozzunk sajátos könyvtári eszközszerkeinken keresztül.

Az új könyvtárunkba költözést követően a járványügyi rendelkezések miatt egy ideig korlátozottan szolgáltathattunk, de a május végi hivatalos megnyitónkat követően már mi is bátrabban tervezhattünk. Tavasz végén a különböző könyvtári szervezeti egységek kollégáiból megalakult a *Zöld könyvtári munkacsoport*, akik a saját felajánlásunkból és olvasóink által behozott növényekből és virágokból becsempészték a természetet az olvasói tereinkbe és a külső teraszainkra. Mindezek mellett rendszeresen gondozzák a folyóirat-olvasóink közepén magasodó *Tudás Fáját* is. Nyáron, augusztusban a pilismaróti ifjúsági olvasótáborban, Nász János ökológiai szakértője a *Vad Magyarország vizek birodalma* című film vetítése kapcsán vitatta meg a látottakat a táborozókkal. Augusztus végén ugyan ő a Megyeházán a *Komárom-Esztergom Megyei Éghajlatváltózási Platform* tagjaként képviselte intézményünket.

A 2010-től indult nagy sikerű öko-esték sorozatunkat az őszi három előadásunkkal is tudtuk már folytatni. Először szeptember 21-én

Simon Szilvia környezeti nevelő, tudatos életvitel oktatóval találkozhattunk. A korlátlan, pazarló energiafelhasználásunkra hívta fel figyelmünk

számos példával illusztrálva, másrészt a túlfogyasztási szokásaink voltak a találkozó fókuszában. Ezt követően, október 5-én *Mengyán Eszter* újságíró, szín- és stílustanácsadó előadása következett.

A környezettudatos öltözködés és a fenntartható divat kérdésköreit jártuk körül. Október 19-én *Joó Katalin* népi gyógyász, a kereső lélek zarándokútjáról szolt könyvbemutatóján. Véleménye szerint az ősi tudás rátalálásával segíthet kivezetni bennünket abból a rengetegből, ami most jellemzi a kiutat kereső világunkat.

Az *Országos Könyvtári Napok* rendezvényesorozat keretében, október 7-én a *HerbaPharm Europe Kft.* gyógynövénygyártó és forgalmazó vállalkozás termékbemutatója nagyszerűen sikerült a visszajelzések szerint. *Dr. Hajtó János* fizikus professzor, egyetemi tanár, *Mákos Árpád* természetgyógyász, valamint *Csollány Szilveszter* olimpiai-, világ és Európa-bajnok tornász mutatták be történetüket, termékeiket. A szakmai hét befejező napján pedig folyamatos öko-filmvetítéssel és on-line öko-totó kitöltési lehetőséggel hívtuk fel a figyelmet a természet szeretetére. A könyves vasárnapon az ingyenes beiratkozás és késedelmes olvasók megbocsátásának „ára” 10-10 műanyagpalack volt. A könyvtári programsorozatunkat a bejáratunkhoz közel elültetett fácskával koronáztuk meg, amely egyben emlékfá is lett egy szomorú esemény miatt, hiszen volt könyvtárigazgatónk Dr. Monostori Imre is ebben az időszakban hunyt el. Emléket ezzel is őrizzük.

Zichó Viktor Kőrösi Csoma Sándor nyomában két keréken Halász Adél

2021. október 21-én, délután Zichó Viktor mutatta be Csoma útján két keréken című könyvét a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban. Az érdeklődőket Mikolasek Zsófia könyvtárvezető asszony köszöntötte és ezzel kezdetét vette a közel másfél órás „utazás”

Viktor évekkal ezelőtt olvasta Kőrösi Csoma Sándor útinaplóját, ami mély nyomot hagyott benne, lenyűgözte kitartása és akarateroje. Idővel megszületett a gondolat benne, hogy, Kőrösi emlékére fekvőkerékpárral végigjárja az útvonalát, éppen kétszáz évvel Kőrösi Csoma indulása után. Viktor útja 11 hónapig tartott és közel 13000 kilométerrel később ért célba számtalan országon és emlékezetes kalandon keresztül. Az utazást számtalan dolog hátráltatta, mint a cso-

magra várakozás, betegség és kórházi fogság vagy éppen börtön.

Napi átlagban körülbelül 80 kilométert tekert az 55 kilós csomagokkal felszerelt kerékpárral. A indulás előtti alapos szervizelésen átesett bringán még így is szinte minden eltörött, ami eltörhetett. Iszlámábadban egy lakatosmester keltette újra életre a járművet.

A legnagyobb nehézség a céltól alig pár napra érték. Az indiaiak körében az a nézet járta, hogy az európaiak terjesztik a koronavírust, ezért egyre többen ellenségesen viselkedtek Viktorral és korlátozták utazásában - többek között a helyi hatóságok. A külügyminisztérium a hazautazásban próbált segíteni, de Viktor a céljától alig 500 kilométerre eltökélt volt és szóba sem jöhetett az, hogy feladja a célját. Végül az utolsó 100 kilométert egy helyi baptista lelkész kerékpárjával tette meg áruhában és érte el Kőrösi Csoma Sándor sírját Dardzsilingbe és helyezte el rajta egy nemzeti színű szalagot és Kőrösi szülőfalujából, Csomakörösről vitt diókat.

Muti mit olvasol? „Könyvajánló beszélgetés korhatár nélkül” TARJÁNNÉ TIHANYI TÍMEA

Van egy jó könyved? Tudsz nekem valamit ajánlani? – hangzik el gyakran a kérdés, melyre olykor nehéz felelni, mert az emberek érdeklődése eltérő lehet. Programunk egyik célja az volt, hogy a különböző korosztályból meghívott vendégeink könyvajánló felkeltsék az érdeklődést olyan érdekes könyvek iránt, amelyeket alig ismer a nagyközönség. A könyvtári hét keretében alkalom nyílt arra, hogy egy délutáni beszélgetésre elhívjuk mindazokat, akik szerettek volna jó ötleteket gyűjteni, illetve bemutatni egy-egy olyan könyvet, amely számukra felejthetetlen élményt adott.

2021. október 5-én délután a Puskin Művelődési Ház Népmesepontján gyűltünk össze, mint ha a Könyvimádók Klubjának első összejövetelére jöttünk volna – gyerekek, felnőttek, idősek egyaránt. Sokan elhozták magukkal kedvenc könyvüket is, hogy megmutassák, ajánlják a közönségnek, vele együtt az üzenetet is, amelyet a könyv hordoz.

Kötetlen beszélgetésünket Sopotnikné Percze Beáta művészetterapeuta vezette, aki a TJ ESZI Család és Gyermekjóléti központ munkatársa.

A táskákból sorban előkerültek a „kincset érő” könyvek, valaki többet is hozott. A bemuta-

tó során ezek kézzől-kézre körbe jártak, így mindenki bátran belelapozhatott. Mesekönyvek, romantikus művek, krimik, szépirodalmi alkotások tárháza került bemutatásra, mely híven visszaadta az emberek érdeklődésének sokszínűségét.

Egy kisfiú térbelileg kihajtható színes mesekönyvet kapott szüleitől, számára a mesés, szellemekről szóló történet ilyen formában való megjelenítése annyira találónak bizonyult, hogy azóta is szívesen forgatja. Könyvét elhozta magával, hogy másoknak is megmutathassa.

Egy fiataloknak szánt könyvkülönlegességet is megcsodálhattak olvasóink, Brian Selznick: A

leleményes Hugo Cabret című könyvét, mely mind küllemében, mind rejtélyes cselekményét tekintve ritkaságnak mondható. A szöveges oldalak között elég sok fényképszerű illusztráció található, amelyet végig pörgetve filmként nézhetjük a cselekményt.

Felnőtt olvasónk egy Benedek Elek mesekönyvet hozott magával. Igaz, most már a gyermekeinek olvas fel esténként belőle, de számára még felnőtt korban is ez a legkedveltebb olvasmányok egyike.

A kedvenc olvasmányok bemutatását kötetlen beszélgetés követte, mely természetesen több ponton is érintette azon fontos dolgokat, melyek már gyermekkortól kezdve az olvasás szeretetéhez vezetnek.

Rendezvényünk résztvevői jól érezték magukat, így sokuk kívánságára a csapat átvonult a szomszédos épületbe megnézni könyvtárunkat, ahol újabb felfedezéseket tehettek a „határtalan irodalom” területén.

Virágot bármiből - A József Attila Megyei és Városi Könyvtár kreatív pályázata NAGY EDIT

A Könyvtári Hétre készülődve Virágot bármiből címmel kreatív pályázatot hirdettünk.

A jelentkezőktől – öko-könyvtárként az újrahasznosítás jegyében - elsősorban élettelen anyagokból vártuk a virágokat, virág kompozíciókat.

25 pályázótól közel 50 alkotás érkezett, amelyek a legkülönfélébb összetevőkből készültek.

A zsűri - könyvtárunk zöld munkacsoportja - több kört futott, mire közös nevezőre jutott, a maga nemében ugyanis mindegyik pályamű ötletes és figyelemre méltó volt.

Az alkotók igen változatos alapanyagokkal dolgoztak: karton, könyv, könyvlap, wc-papír guriga, textil, pamutfonal, selyemszalag, vászon, harisnya, drót, kerékpárlánc, fűrésztárcsa, üdítősdoboz, magvak, termések, fűszerek, hurkapálca,

bakelit lemez, lábtörlő, kukoricacsuhé, a gyurmák különböző változatai, tészta, zöldségek, tortadara, tojáshej, vasalható gyöngy, és műanyag, köztük műanyag evőeszközök, kréta.

A három fődíjon kívül két különdíj is gazdára talált az október 9-én tartott eredményhirdetésen.

A pályázat első helyezettje a Varga Gyuláné által, bakelit lemez és lábtörlő felhasználásával készített Hangvirágok című kreáció lett, a második díjat Nagy Tiborné textil munkái kapták, a harmadikat pedig Pék Szilvia Bordó orchidea c. harisnyavirágja érdemelte ki.

A zsűri különdíjat szavazott az Újrahasznosítás című alkotásnak (Családok Átmeneti Otthonának alkotócsoportja) és Balogh Kornél Bence ehető alapanyagokból készített művének.

A pályaművekből készített kiállítás a könyvtár aulájában október végéig volt megtekinthető.

Ősszel is Nyáry hangulatban DOMÁNYI ZSUZSANNA

2021. szeptember 29-én két ízben találkozhatunk olvasóink Nyáry Krisztián íróval, irodalmárral a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban, ugyanis rendhagyó irodalomórát és író-olvasó találkozót is tartott.

Személyes hangú történetmesélési stílusa egyedivé teszi Nyáry Krisztián könyveit. Ahogy műveiből megismerjük egy-egy XIX-XX. századi magyar író vagy költő magánlevelezését, emberi kapcsolatait, az magával ragadja az olvasót. Jobban megérti, miért, milyen körülmények között született egy vers, novella, regény vagy dráma. Nyáry Krisztián könyveit olvasva kirajzolódik – a *szentek* életrajza mögül, ahogy a tankönyvi életrajzokat nevezi – az ember. Hiszen az irodalom nagyjai: Petőfi Sándor, Ady Endre, Szabó Lőrinc vagy Kassák Lajos ugyanolyan gyarló ember volt, mint mi magunk. Könyvei – többek közt az *Így szerettek ők 1-2*, *Igazi hősök*, *Merész magyarok*, *Festői szerelmek*, *Átlatad nyert szép hazát* – mind-mind nagy népszerűségnek örvendenek a tatai olvasók körében.

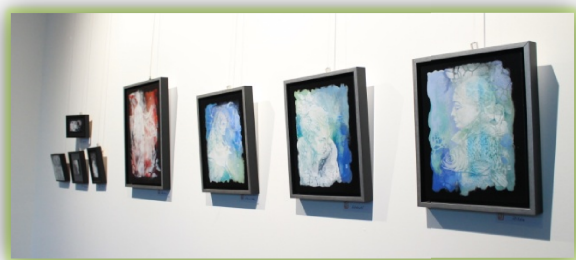
A borongós, esős napon több mint ötven diák érkezett az Eötvös József Gimnáziumból az irodalomórára pedagógusok kíséretével. Nyáry Krisztián arról mesélt a fiataloknak, milyen különleges érzés eredeti kéziratokat olvasni. Hogyan üzent például Gárdonyi Géza titkos írással írt naplóján keresztül későbbi olvasóinak. Elmondta, kutatásait főképp könyvtárakban végzi, de az is előfordul, hogy hagyatékokba nyer bepillantást. Írásait szerelmeslevelek, feljegyzések, naplók alapján alkotja meg.

Az esti író-olvasó találkozón szóba került, hogyan jutott el Nyáry Krisztián első Facebook bejegyzésétől, egy fotótól, melyen Radnóti Miklós és felesége, Gyarmati Fanniról szerepel sírháiban (*Síszезon 1935.*), az első majd, a sokadik könyvéig. Azóta színházi előadás, felolvasó est is készült már sikerkönyveiből. Hamarosan megjelenik első hangoskönyve, mely az *Így szerettek ők* című könyvéből készül, és a szerző maga olvassa fel művét. Végezetül az író mesélt legújabb könyvéről, mely az azonos nemű irodalmi alakok közötti szerelemről fog szólni.

A találkozó oldott hangulatban zajlott, az érdekes, izgalmas történeteket figyelmesen hallgatta az irodalomkedvelő közönség. Az érdeklődők kérdéseivel, dedikálással, közös fotózással folytatódott a rendezvény. Búcsúzóul saját magáról mesélt két humoros történetet az író, mindenki dőlt a nevetéstől. Felélénkülve, vidáman távozott az olvasóközönség a könyvtárból, mert értékes, érdekes élménnyel gazdagodtak Nyáry Krisztián által.

Nagy Judit művészete KÖVESDI MÓNIKA

Miután évekkel ezelőtt Keményné Pongó Anna figyelmembe ajánlotta kedves egykori tanítványát, Nagy Juditot, örömmel figyeltem munkáit, amelyekkel kiállításokon (akár nemzetközi kitekintésben is) találkoztam. Nemcsak kiállító művészként ismert, de művészetszervezőként is ez az ügy tölti ki az életét. Az utóbbi években fel kellett figyelnünk a Tüzekárium néven két másik társával létrehozott, komáromi nyitott alkotóműhely, műhelygaléria és művészeti rendezvényhelyszín tevékenységére. Ezúttal a zománc terén kiérlelt, megrendítően szép munkáit tárja a közönség elé.

A kortárs képzőművészet egyetlen közös jellemzője, hogy átlépi a tradíciót, vagyis szétfeszíti (gyakran szó szerint) a keretet, tudomást sem véve a hagyományos műfajokról, témákról, technikákról. Hogy is kerül ez szóba Nagy Judit álomszerű, meditatív, provokatívnak cseppet sem nevezhető művészetével kapcsolatban? - Arról volna szó, hogy itt is valami rendhagyó történés nyomában járunk. Az a mozzanat, amint a képzőművész a hagyományos képi hordozók helyett egy új anyagot választ, s azon belül is egy szokatlan, új hangnemet, talán megmagyarázza ezt.

A képek anyaga zománc. A művész ezt a többévezredes múltra visszatekintő technikát műveli és tereli új utakra.

A zománc története során elsősorban az ötvösség kísérője volt, a díszítőművészet, iparművészet területéhez sorolt, alkalmazott technika. Ott látjuk a zománcot a magyar királyok koronáján, mind a coronagreca, mind a coronalatina szenteket ábrázoló képmezőin. Ott látjuk a zománcot az esztergomi érseki kincstárban őrzött Mátyás-Kálmária szoboralakjaira borítva, vagy a liturgikus kelyheken, a monstranciák aranyló sugárkoszorúba illesztett kis képmezőkön. Ebből a magasztos hagyományból nő ki a modern zománc, amely - ahogy Judit alkotásain is látjuk - képpé válik, festett felületet jelent.

A zománc nem könnyű technika. Létében nélkülözhetetlen a fémlap (vörösréz vagy arany), amelyre a zománc fémoxidokkal színezett üvege

borul. Hagományának része az is, hogy a figurák, jelenetek egyes színeit a fém alap, vagy az alapra forrasztott fémszál választja el egymástól (ez a rekeszománc és társai). Így egy mozaik-szerű felület keletkezik, zárt formákkal, árnyalatok nélkül. Judit képein nincsenek elválasztott felületek, nincsenek tiszta, telített színek, ehelyett kevés színnel, finom tónusokkal festői árnyalatokat ér el, fények ragyogását tudja megragadni: a sötétből felvillanó ellenfényt vagy derengő világosságot. Judit tehát átlépi a hagyományt, és a zománc eszközével képet fest.

Az inspirációt, amely erre a területre vezette, talán főiskolai mestereitől kapta, majd miután diplomázott, éveken át részt vett a kecskeméti Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep munkájában. A zománcművészet hazai megújulásának ideje volt éppen ez az 1990-es évtized, amely a kecskeméti műhely tevékenységében öltött testet, és a Tüzzománcművészek Társaságának megalakulásához vezetett. A technikát Judit is nyilván Kecskeméten tudta tökéletesíteni, mígnem kialakult az az egyedi formanyelv, amely jellemzi, azonosíthatóvá teszi alkotásait.

Nyilván nem véletlen, hogy erre a területre tévedt, hogy ezen a különös anyagon keresztül üzen. Nyilvánvalóan vonzásban tartja a technika, a forró kemence tűzében megolvadó színes felület. A zománc a föld (a kvarchomok, fémek) és a tűz ölelkezésében születik meg, nagy felkészültséget és tudást feltételező, drága technika, amelyben a kézműves jellegnek nagy szerepe van. Míg a grafikusnál a sav mar, itt a kemence ég magas hőfokon. Talán a tűz varázsolta el, kötelezte el a művészt, mígnem világossá vált számára, hogy gondolatainak adekvát hordozója a zománc.

A tűzben született képek formateremtő elve a fény. A derengő fény határozza meg a szelíd formákat, engedi láttatni az álombeli tájat, amelyben elmosódó kontúrú rétegekben mutatkoznak a formák és figurák. A sejtelmes vidék az emlékek és álmok, a ki nem mondott, talán formát sem öltött gondolatok vidéke, köztes táj,

álom és ébredés, fizikai és szellemi lét határán. Gyakran csak a fény járta vidéket látjuk, konkrét formák, tájelemek nélkül, ragyogó ellenfényben. Ezek a képek a mezzotintóhoz hasonlóan épülnek fel, a mélynyomásos grafikai technika hatását érik el, amennyiben a sűrű homály fekete rétegeből vakító fény tör elő. Judit egymás feletti rétegekkel dolgozik, amelyeket külön, egymás után éget be az alapba, ahol azok egymásba olvadnak. Ezt a rétegeken alapuló technikát figyelhetjük meg a figurális képek esetében is: alakokat látunk, különös utasokat a tájban. A figurák beszédesek, tartásuk, mozdulataik jelzések, sőt, mintha az alakok ismerősek is lennének; bennük néhol antik festmények, szobrok kontúrjait véljük felfedezni. Így kel életre a mítoszok világa, vagy legalábbis a művészet világának jónéhány archetípusa. Megfogalmazni nem könnyű, mégis érthető, mi történik a képeken, hiszen egy belső világ épül fel, a vágyakozás, a merengés, a reflexió, a meditáció ölt testet. A tájra eközben mintha a hold fénye hullana, a kontúrok feloldódnak, valóban egy fizikai valóságát levett, belső tájon járunk.

Stresszoldó, energiát adó torna korhatár nélkül: TARJÁNNÉ TIHANYI TÍMEA

A hosszú pandémiás időszak az emberek többségénél a stressz-szint növekedéséhez vezet, mely a későbbiek során tartós szorongást, alvási problémákat okozhat. Szerencsére léteznek olyan „természetes gyógymódok”, melyek gondolatainkat pozitív irányba terelik külső személy segítségével nélkül is. Sokak által ismeretes a tény, hogy az ellazulás és feltöltkezés egyik leghatásosabb módja, ha egy érdekes, számunkra különleges tartalommal bíró könyvet veszünk a kezünkbe, de ne feledkezzünk meg arról, hogy a lélek mellett a testünkben kialakuló blokkokat, melyek későbbiek során szervi problémákhoz vezetnek, a testrészek átmozgatásával, mindennapi tornával is megelőzhetjük.

Itt gondolunk arra, hogy talán éppen az elmosódó, oldott formák miatt esett Judit választása a zománkra, mint alkotói szándékainak kifejező eszközére.

Az elemző gondolatok helyett a képek legjobb kísérője Paul Verlaine verse lehet:

*Különös táj a lelked: nagy csapat
álarcos vendég jár táncolva benne;
lantot vernek, de köntösük alatt
a bolond szív mintha szomorú lenne.*

*Dalolnak, s zeng az édes, enyhe moll:
életművészet! Amor győztes üdve!
De nem hiszik, amit a száj dalol,
s a holdfény beleragyog énekükbe,*

*a szép s bús holdfény, csöndes zuhatag,
melyben álom száll a madárra halkan,
s vadul felsírnak a szökőkutak,
a nagy karcsú szökőkutak a parkban.*

(Elhangzott: József Attila Megyei és Városi
Könyvtár 2021.10.4.)

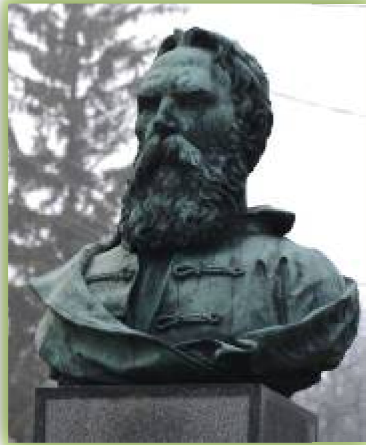
A Bánhidai Fiókkönyvtár 2021.október 9-én Sopotnikné Percze Beáta művészetterapeuta közreműködésével, egyszerű, mindenki által elvégezhető torna keretében bemutatót tartott..

Sopotnikné Percze Beáta sorba szedte, hogy a 24 órás nap adott időszakában melyik szervrendszer aktivizálódik, ezek problémája milyen tüneteket okoz, valamint tanácsot adott arra, hogy milyen egyszerű gyakorlatokkal tudjuk ezeket orvosolni. A program során lehetőség nyílt arra, hogy a résztvevők közvetlen módon kérdéseket tegyenek fel Beátának, melyre személyre szabott tanácsokat kaptak. A „lazításra” szánt időt vidám történetek mesélése tette színesebbé, így az idősebbek számára is jutott idő egy kis pihenésre. A rendezvény résztvevői jó hangulatban minden gyakorlatot kiviteleztek, így nyilvánvalóvá vált, hogy otthon is érdemes ezeket megpróbálni.

A program végén a kis közösség megköszönte Beátának a közreműködést, majd a Bánhidai Fiókkönyvtárba vonult, hogy a fokozott mozgást követő megnövekedett folyadékszükségletet ásványvíz fogyasztásával kompenzálja. A torna örömteli hangulatát tovább fokozta, hogy a könyvek között is szétnézhettek, így test és lélek egyaránt feltöltődött a délelőtti folyamán.

Az ország első Táncsics szobrának története - Táncsics Mihály halálának 137.évfordulójára**Az írást készítette a korabeli sajtó hírei alapján: BORBÉLY ILONA**

„Az egész nemzet díszére szolgálандó mell-
szobor”⁽¹⁾

Táncsics Mihály mellszobra Ácsteszerén

Fotó: kozterkep.hu

„Gyengéd kezek virágokkal vegyék körül
annak szobrát, aki életében
csak a tövises szúrását érezte.”⁽²⁾

Hazánk első Táncsics-szobrát Ácsteszerén, a szülőfaluban állították fel 1886-ban, Táncsics Mihály halálát követően két évvel. Az ideutazók és az átutazóban lévők körüljárva az emlékművet megtudhatják, hogyan, ki és mikor állíttatta, kik az alkotók. Közadakozásból emelte a Központi Táncsics-bizottság 1886. október 10-én, mintázta Andrejka József, ércebe öntötte Blahó Pál Budapesten.

Körbejárva a szobor történetének témáját, sokkal több érdekességre találunk a korabeli sajtóban, mint azt gondolnánk. A Veszprémi Független Hírlap hasábjain az 1886. esztendőben igen gyakran olvashatunk hosszabb-rövidebb híreket a Táncsics-szobor felállításának állomásairól. Tudniillik a hetilap nemcsak tájékoztatott az események minden egyes mozzanatáról, hanem maga is segítette azt az adománygyűjtést, melyet a Központi Táncsics-bizottság kezdeményezett a szobor létesítésére.

Meghallgatásra is talált a bizottság azon felhívása és kérelme (Kelt: 1886. július 14.), amelyet legelőször július 31-én tettek közzé „Az egész nemzet díszére szolgálандó mellszobor”⁽¹⁾ ügyében.

Az adománygyűjtésben szorgalmasan összerakott fillérekből lettek a forintok, majd száz forintok. Még olyanok is adakoztak, akikre a Táncsics-bizottság nem számított.

Augusztus 24-én Budapesten táncstélyt rendeztek. Belépti díj nem volt, mégis 40 forint tiszta haszon jött össze a szoborra.

Szeptember 4-én nyilvánosan is megjelent, hogy addig kik adakoztak: „Penicsek Vilmos 20 kr., Spitzer Jakab 20 kr., Róth Dezső 20 kr., Steiner Adolf 10 kr., Auer Gyula 30 kr., P. J. 20 kr., R. J. k. a. 10 kr. A gyűjtő ez összeget elküldte a központi Táncsics-bizottságnak. Hírlapunk irodája is elfogad e célra adakozásokat. f. hó 10-éig.”

Veszprémben Véghely Dezső alispánnak - akiben ugyancsak a hazafias eszmék pártolójára találtak - a bizottság személyesen mondott köszönetet a támogatásáért. Erre az emlékszóbor felavatását követő második napon került sor.

Már a mellszobor leleplezése előtt egy nappal írás jelent meg Táncsics emlékezete címmel Ácsteszer híres szülöttéről. Ebben arról a lánglelkű népíróról, a magyar szabadság sokat szenvedett apostoláról szólnak, aki példája a következő nemzedékeknek: „mint kell szeretni a hont, s mint kell szenvedni a nemzetért...s a kőajkak mintha most szüntelen is zengenék: „Hazádnak rendületlenül / Légy híve, óh magyar,”⁽³⁾

A szoboravató ünnepélyre Ácsteszerén október 10-én, vasárnap került sor. A Táncsics-bizottság már előző nap este megérkezett a faluba, és velük együtt özv. Táncsics Mihályné is. A vendégeket bandérium fogadta zeneszóval, el-

szállásolásukról Steiner József postamester gondoskodott.

Reggel nyolc óráig nagy záporosó esett, de ez nem akadályozott meg senkit abban, hogy a nagy ünnepségre Ácsteszérre utazzon. Ott volt a környék földbirtokosain, szolgabíróin és jegyzőin kívül Eötvös Károly Budapestről (Függetlenségi és 48-as Párt), Czollenstein Ferenc függetlenségi pártelnök Veszprémből és a Veszprémi Független Hírlap felelős szerkesztője, Kompolthy Tivadar. S később ugyan, de megemlítik a résztvevők között Táncsics Mihály öccsét, annak lányát és unokáit is.

Az ünnepség 11 órakor kezdődött a templomban, itt Genu Alajos plébános celebrált misét. A templomból a szoborhoz vonultak, és V. Kovács József vezetésével elénekelték a Himnuszt. Bokros József, a Táncsics-bizottság elnöke mondott megnyitó beszédet. Ebben a bizottság nevében átvette a szobrot a rendezvényen ugyancsak jelen lévő alkotóktól: Andrejka József szobrásztól és Blahó Pál ércöntőtől. Mint elhangzott: „Átveszem, hogy tiszteletünk jeléül a szobor talapzatához ezen koszorút letehessem, igen, átvettem a művet, hogy rendeltetése céljára bocsáthassam, átadhassam Táncsics szülőhelyének. Tekintse e nemes közönség ezt a mellszobrot ettől a pillanattól kezdve tulajdonának, s bánjon úgy vele, amiként művelt emberek ily drága kincsekkel bánni szoktak. Ápolja és gondozza e művet oly szeretettel, aminővel csüggött annak eredetije a nép jólétén, boldogságán. Gyengéd kezek virágokkal vegyék körül annak szobrát, aki életében csak a tövissek szúrását érezte.

Legyen e szobor búcsújáró szent helye a közönség és vidéke hazafiságának. Zarándokoljon el ide legalább március 15-én ifja, véne, gyermeke és asszonya, s tanuljon lelkesülni, küzdeni azokért a nagy eszmékért, amelyekért Táncsics élt-halt...”⁽²⁾

A szobor leleplezését követően koszorúk, bábékoszorú került elhelyezésre a talapzatra (Központi Táncsics-bizottság, Veszprémi Független Hírlap, Veszprémi Függetlenségi Párt).

Inczédy László alkalmi költeményének szavát követően Eötvös Károly mondott beszédet. Ebből kitűnik, hogy Táncsicsnak nem minden eszméjével értett egyet, de elmondta, miért tisz-

teli a hazafit, és hogy akkor is eljött volna az avató ünnepségre, ha erre nem kéri fel.

A Táncsics-bizottság jegyzője, Weisz Gyula átadta Makkay József körjegyzőnek a szobrot, s a Szózat felcsendülő hangjaival véget ért az ünnepség.

A nap bankettel zárult Ácsteszéren. A falu vendéglőjében 120 fős teríték várta a vendégeket. Este a községet kivilágították.

Ácsteszér, 2019. március 15.

Fotó: Hullám Annamária

Ácsteszér nevezetessége lett az ország első Táncsics-szobra. A korabeli sajtó tudósításaiból az is kiderül, hogy a Táncsics-bizottságnak és kíséretének – köztük özv. Táncsics Mihálynénak - maga a Táncsics ünnepség az utazással, látogatásokkal összesen 5 napig tartott, így a szobor leleplezésével még nem ért véget.

Utazásaik során látogatást tettek Kisbéren, Súron, Zircen, Veszprémben, Balatonfüreden, a Balatonon. Mindenütt szívélyesen, magyar vendégszeretettel fogadták őket.

Köztük említi meg a hetilap Écsy László balatonfüredi fürdőigazgatót. Ő különösen megörült, hogy láthatta Táncsics özvegyét, hisz jól ismerte. Écsy László Táncsics Mihály jó barátja volt.

Egy másik kebelbarát neve is felmerül Táncsics kapcsán. Tési Mihályé, az 1848-49-es volt honvéd tűzirányzóé, aki egyben népköltő is volt.

A Táncsics-bizottság utolsó útja a Veszprémi Független Hírlap irodájába vezetett búcsúzásra, itt Tési Mihály rögtönzött verset, és ezt követően utaztak vissza a fővárosba.

1. 1886. *Táncsics emlékszobra. Felhívás és kérelem! Veszprémi Független Hírlap Hatodik évfolyam 32. szám.*

2. 1886. *A Táncsics-ünnepély. Ünnepély Ács-Teszéren. Veszprémi Független Hírlap.*

Hatodik évfolyam 43. szám

3. 1886. *Táncsics emlékezete. Veszprémi Független Hírlap.*

Hatodik évfolyam 42. szám

Könyvtárátadás Csatkán FÁBIÁN ILDIKÓ

Idén februárban nagy fába vágtuk a fejszénket, ugyanis Bognár Tímea, Csatka polgármestere felkért bennünket, hogy segítsünk egy új könyvtári helyiség kialakításában. A régi már nagyon elhanyagolt volt, a hiányos fűtés miatt pedig a könyvek is kezdtek penészesedni. Sajnos emiatt az állomány felét már nem tudtuk megmenteni, de azért így is sikerült változatos témájú, többnyire új kiadású, minden korosztály ízlésének megfelelő olvasnivalót elhelyezni a polcon.

Közös erőfeszítéseinknek köszönhetően, nemcsak egy jobb, egészségesebb környezetet sikerült kialakítanunk az olvasók számára, de a művelődési ház adta lehetőségeket kihasználva, már igazi közösségi téré válhat a települési könyvtár. Ezt megünneplendő 2021. augusztus 13-án hivatalosan is megnyitotta kapuit az épület a nagyérdemű előtt.

A rendezvény a kisbéri **Langallik Néptáncegyüttes** fergeteges előadásával kezdődött, majd a polgármester asszony, **Bognár Tímea** köszön-

tötte az egybegyűlteket, és röviden összefoglalta azt az utat, amely a csatka **Művelődési Ház és Könyvtár** átadásáig vezetett. Az utána következő **Czunyiné dr. Bertalan Judit** országgyűlési képviselővel együtt külön kiemelték a pályázati lehetőségeket és a KSZR-hez kapcsolódó állami támogatást, melyek nélkül az épület felújítása és berendezése nem valósulhatott volna meg. Végül **Mikolasek Zsófia**, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár igazgatója fejezte ki abbéli örömét, hogy immár Csatka is gyarapítja azoknak a kistelepüléseknek a sorát, ahol teljes egészében megújult a községi könyvtár. Az épület felszentelését követően az **Apnoé zenekar** csapott a húrok közé, hogy fokozza, az amúgy sem túl hűvös, hangulatot. A megzenésített versek elhangzása után a szervezők állófogadással várták a megjelenteket.

Mivel a pandémia időszakát kihasználtuk a könyvtárfejlesztésekre, így további 5-6 településen lenne időszerű a felújított épület hivatalos átadása. Remélhetőleg hamarosan sort keríthetünk erre is.

A csatka könyvtár régen (fotó: Török Cs. Fink N.)

A csatka könyvtár most (fotó: Fábian Ildikó)

A KemGuru olvasótábor idén már 6. alkalommal került megrendezésre FÁBIÁN ILDIKÓ

Bízva a szerencsénkben, mely tavaly sem hagyott el bennünket, amikor a táborról volt szó, már 2021 februárjában elkezdtek a „toborzást”.

Ezúttal is – a tavaly már jól bevált – 13+1-es totóval csábítottuk olvasásra és információszerezésre a gyerekeket, akik már nagyon várták az újabb táborozási lehetőséget. A négyfordulós megmérettetés első részében az állatoké, a másodikban a környezetvédelemé, a harmadik etapban a növényeké, és végül az utolsó körben az újrahasznosításé volt a főszerep. Mivel a tavasz még az online oktatás jegyében telt, így a honlapunkon (<http://kem-kszr.hu/>) kívül a települési könyvtárosok segítségével és az előző években összegyűjtött e-mail elérhetőségek álltak rendelkezésünkre, hogy feladatlapjainkat eljuttassuk az érdeklődőkhöz. Célunkat elértük, hiszen 23 lelkes (és a legtöbb esetben már „visszajáró”) táborozó jelentkezett a kihívásra.

Rendhagyó módon nem júliusban, hanem **2021. augusztus 15-19.** között foglaltuk le szállásunkat Pilismaróton, a **Duna-liget üdülőben**, ahol már visszajáró vendégként fogadtak bennünket. Az érkezés napján – vasárnap délután lévén – a szobák elfoglalása, a régi barátok és az új ismerősök üdvözlése után hagytuk a gyerekeket pancsolni, majd vacsora után ajándékokkal leptük meg a totó 4 fordulójában legtöbb pontot szerzett táborlakókat, és kiosztottuk a „szokásos” KemGurus pólókat is. A nap zárásaként társasjátékozásra, számháborúzásra és ékszerkészítésre invitáltuk az ifjúságot (ami végül minden este megismétlődött a nagy érdeklődésre való tekintettel).

Társasjáték és ékszerkészítés
(fotó: Fábíán Ildikó)

A második naptól már megkezdtek - a tábor idei tematikájának megfelelően – a „környezeti nevelést”. Reggeli után **Horváth Zoltán** érkezett hozzánk az *Esztergomi Játékkunyhóból*, hogy az egymás és a természet megfigyelésével kapcsolatos vicces feladataihoz partnerre leljen a gyerekekben (és sokszor a felnőttekben is). Majd levezetésként beszélgettünk egy kicsit az ökológiai lábnyomról és annak csökkentéséről.

És hogy a délután is ennek a témakörnek a szellemében teljen, **Nász János** kollégánk filmvetítéssel egybekötött előadást tartott a „*Vad Magyarország!*”-ról.

Horváth Zoltán és Nász János előadása
(fotó: Fábíán Ildikó)

A 3. napon **Gábor Klárával** készíthettek hangszereket a gyerekek mindenféle otthon található alapanyagból (pl. tejfölös doboz, szívószál), amelyeket megszólaltatva egyből rögtönöztek is egy kis koncertet. Délután **Simon Szilviát** láttuk vendégül, aki arról tartott előadás, valójában mennyibe kerülnek nekünk ténylegesen a mobiltelefonok és a ruhák, és mit tehetünk, hogy kevesebb „szemetet” termeljünk.

Hangszerkészítés „hulladékból”
és Simon Szilvia előadása
(fotó: Fábíán Ildikó)

A következő napon tettünk egy kis kirándulást a Duna-partra, hogy kagylókat, kavicsokat és homokot keressünk a mécesstartók elkészítéséhez. Ebéd után pedig megérkezett **Dr. Hajdu Zsanett** biológus, aki a bolíviai őserdőben - kutatóként átélt - élményeit osztotta meg az érdeklődőkkel, majd körbejárva a tábor területét megmutatta a gyerekeknek, hogy milyen gyógy- és fűszernövények nőnek a kertjeinkben.

Kirándulás a folyópartra és növénymustra a táborban (fotó: Fábíán Ildikó)

Végül csütörtökön már nem maradt más hátra, mint levetíteni a táborlakók által készített környezetvédelmi kisfilmeket és kiosztani az ajándékokat (természetesen könyveket is), majd ebéd után szép sorban elbúcsúzni a gyerekektől, akik elmondásuk szerint szívesen maradtak volna még néhány napot.

(fotó: Fábíán Ildikó)

Na, majd jövőre - veletek ugyanitt!!!

Kulturális kocsmatúra Tatabányán TAIZS GERGŐ

Kocsmatúra – Időutazás a '60-as évekbe címmel folytatódott a 2019-ben életre hívott programsorozatunk, melyre ez alkalommal is Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzatától nyert pályázati úttámogatást a Tatabányai Múzeum. A rendezvényt a COVID-19 világjárvány miatt többször is el kellett halasztani, így végül 2021 augusztusában valósult meg. Előzményként fontos megemlíteni, hogy 2019-ben kétszer is nagy sikerrel, telt-házzal rendeztünk kocsmatúrát múzeumi szervezésben.

A tatabányai közösségi-kulturális életre vonatkozó stratégiában megfogalmazott elvárások és célok központi fogalma a hagyomány és megújulás. A Tatabányai Múzeum küldetésnyilatkozatában foglaltak szerint az intézmény célja a helyi identitás megőrzése és annak felfedezhetővé tétele a múzeumlátogatók számára. A tradicionális értékek közvetítése által igyekszünk új kulturális értékeket generálni, miközben megfelelünk a látogatók által támasztott 21. századi elvárásoknak. A múzeum mindenki számára aktív részvételt és komplex ismeretszerzést kínál, miközben a társadalom felől érkező igényekre is reflektál. Így tehát adta magát, hogy a nagy sikerű Kocsmatúra c. rendezvényeinket – melyeket kimagasló érdeklődés és médiavisszhang övezett – idén is folytatjuk. A tematika szerint ezúttal innovatív módon mutattuk be Tatabánya lakóinak az 1960-as évek helyi kulturális életét és annak helyszíneit. A túra során érintett kocsmákban különleges kedvezmények és múltidéző kulturális programok várták a résztvevőket

Az Ikarus 66-os busz
(Fotó Vágó-Lévai Katalin)

A vendéglátóhelyek kiválasztása a város életéhez való kulturális és történelmi kapcsolódási pontok mentén történt. Célunk volt, hogy minél több városrészbe eljussunk, és a helyi kulturális értékeket minél több szemszögből bemutathassuk az érdeklődőknek. További cél volt, hogy azoknak is újdonsággal szolgáljon a harmadik kocsmatúra, akik a korábbi esemény(ek)en már részt vettek, azaz új megközelítés mentén, új vendéglátóhelyek bevonásával színesítsük a kínálatot. A koncepció részeként állandó elemként megmaradt, hogy az utazást hangulatos retróbusszal biztosítsuk, így a rendezvényre kibéreltük a legendás „faros” Ikarus 66-os buszt.

A 2021-es kocsmatúra első állomása a Kertvárosi Bányász Művelődési Otthon volt, ahol az 1960-70-es években is aktív kulturális élet zajlott – erről Pákai Ernő, a művelődési ház vezetője, valamint Faludi Ádám, József Attila- és Márai Sándor-díjas költő, író mesélt, előadásukat érdekes fotókkal, plakátokkal, korabeli dokumentumokkal színesítették. A program részeként az érdeklődők megtekinthették a városban kuriózumnak számító korabeli, még működő mozigépet, illetve a művelődési ház dolgozói egy rövid, rendhagyó vetítésre invitálták a túra résztvevőit, vendégül látva őket a moziélményhez szinte elengedhetetlen popcornra is.

Csoportkép a Kertvárosi Bányász Művelődési Otthon előtt
(Fotó Vágó-Lévai Katalin)

Az első és a második állomás közelsége miatt a művelődési házból a Tünde Presszóba vezető utat sétálva tettük meg. A korszakra jellemző típusú vendéglátóhelyek voltak a presszók, melyek ekkoriban éltek virágkorukat Magyarorszá-

gon. A presszóvilágot Kisné Cseh Julianna történész, a Tatabányai Múzeum munkatársa mutatta be, aki mesélt kialakulásukról, kulturális jelentőségükről és a helyi viszonyokról. A kocsmaturistákat stílusosan egy-egy csésze presszókávéval láttuk vendégül. Az állomás zárásaként megérkezett a retróbusz, melyen a felszállást követően jegylyukasztóval érvényesítettük a stilizált menetjegyeket, és kiosztásra kerültek múzeumunk ajándékai, a Peti és Panni öltöztető füzetek.

A Harasta Söröző Tatabánya legrégebb, még ma is működő kocsmája
(Fotó Vágó-Lévai Katalin)

A Harasta Söröző mellett, hogy Tatabánya legrégebb, még ma is álló kocsmája, szorosan kapcsolódik a város irodalmi életéhez, több helyi író és képzőművész törzshelye volt az elmúlt évtizedekben.

Berendezését tekintve jól illeszkedik a retró vonalba, hiszen a már-már muzeálisnak tekinthető tárgyak remek alkalmat biztosítanak a nosz-

talgiázásra, rácsodálkozásra. Faludi Ádám, József Attila- és Márai Sándor-díjas költő, író személyes élményeit, kötődéseit osztotta meg a nagyjérdeművel.

Felsőgalla városunk történelmi elődtelepüléseihez tartozik, ahol a polgárosodás a bányanyitást követő évtizedekben kezdődött el, azt megelőzően évszázadokon át őrizte a település falusi jellegét. A 20. század első évtizedeiben megindult fejlődés átmeneti időszakában a hagyományosnak számító vidéki jelleg keveredett az urbanizált kulturális hozadékkal, melyről részletesen Pál Gabriella néprajzos, a Tatabányai Múzeum igazgatója számolt be a Kakukk Kocsmában.

A kocsmatúra utolsó állomásán Herendi Judit, a József Attila Művelődési Ház vezetője köszöntötte a résztvevőket, akiket a múzeum vendégül látott egy-egy pohár könnyed, nyári rosé borra. Itt került sor a tombola nyereményeinek kisorsolására is, amelynek nyomán három szerencsés kocsmaturista lett gazdagabb múzeumi ajándéktárgyakkal. Ezt követően a tatabányai KHALY zenekar szórakoztatta a közönséget latin hangzásvilágú zenéjével.

Mindegyik vendéglátóhely példás együttműködéssel állt a kezdeményezés mellé, ajándékokkal, akciókkal és az elmaradhatatlan zsíros kenyérrel támogatták meg a túrázókat. Nemcsak a hamar elkapkodott jegyek, hanem a rendezvényt követő visszajelzések alapján is bátran kijelenthető, hogy ismételten nagy sikere volt a kocsmatúrának.

Könyvtár, ami összeköt – Kárpát-medencei fiatal könyvtárosok együttműködése 2021.

MÁRKU MÓNIKA

A „Könyvtár, ami összeköt - Kárpát-medencei fiatal könyvtárosok együttműködése” elnevezésű ösztöndíjpályázatra a „Pálosok Komárom-Esztergom Megyében” című pályamunkámmal kerültem be. Az ösztöndíjpályázatról a KATALIST rendszeren keresztül szereztem tudomást. Elolvastam a teljes pályázati kiírást, majd eldöntöttem, hogy a nemzeti kulturális örökségünk bemutatása helyi gyűjteményekben című témában fogok pályamunkát

készíteni, lévén, hogy szűkebb hazám területén találhatóak meg a középkori pálosok gyökerei. Ezt követően tájékoztattam szándékomról és az esetleges sikeres pályázatot követően a részvétel feltételeiről is intézményünk vezetőjét, aki nagy örömmel vette, hogy részt kívánok venni eme ösztöndíj-programon. Az első pillanattól kezdve támogatott és biztosította a részvétel lehetőségét számomra. Mindezek után nekiláttam és közel egy hónapos kutatómunka eredményeként megírtam pályamunkámat. Ezt követően pedig már „csak” az eredményhirdetésre vártam. A határidő közeledtével minden egyes nap reménykedve és izgalommal telve nyitottam ki gmailes fiókomat és vártam azt a bizonyos értesítő levelet, melyben elfogadták pályázatomat. Aztán végre eljött annak is a napja, valamikor szeptember 30-án

este fél hat tájékán. Mondanom sem kell, hogy majd' kiugrottam a bőrömből és úgy gondoltam, azonnal meg kell osztanom ezt a hírt „az egész világgal”. Na jó, nem az egészszel, csak azzal a néhány száz ismerősömmel a Facebookon. Aztán már nem a pályázatra készülődtem lázasan, hanem magára a programra. Elképzelésem sem volt róla, hogy milyen lesz, nem tudtam, mire számítsak. Olyan nehezen akart eltelni az a 27 nap, ami aztán végül csak eljött...

Az egy hónapos programon 14-en vettünk részt: 6 határon túli ösztöndíjas könyvtáros (Zenta, Salánk, Ungvár, Kassa, Marosvásárhely és Csíkszereda), 2 magyarországi ösztöndíjas könyvtáros (Budapest és Tatabánya) és 5 budapesti könyvtárakból delegált kolléga. Miután bemutattuk egymásnak, hogy hol élünk, mit csinálunk és milyen pályamunkával jutottunk be az ösztöndíjra megkezdtük tartalmakkal, élményekkel teli heteinket Villám Judit (OGYK) koordinálásával.

Juditnak köszönhetően nem unatkoztunk egy percet sem. Könyvtárlátogatások (minimum napi 2), szakmai kirándulások (Pannonhalma, Győr, Kecskemét, Zirc, Tatabánya, Tata), október 6.-i emlékkonferencia és kiállítások szerepeltek a repertoárban.

És hogy mi történt az elmúlt egy hónapban? Barátságok kötődtek, kapcsolatok jöttek létre és élmények sokaságával lettem gazdagabb. Élmények, barátságok és kapcsolatok, melyek remélem, végigkísérik majd a pályámat is. Az elmúlt egy hónapban láttam sokféléket, éreztem sok mindent (fáradtságot is): a nagyon régítől a legújábig, a retrótól a legmodernebbig, a meseszerűtől a futurisztikusig, utaztam időgéppel a múltból a jelenbe és talán egy picit a közeljövőbe is.

Hogy mi tetszett a legjobban? Minden. Hiszen mindennek volt értelme, mindentől lehetett tanulni. Minden más volt, de mégis ugyanaz. Más környezet, más lehetőségek, más tervek, de ugyanaz a cél: átmenteni és megőrizni a régit, alkalmazkodni a jelenhez és kitalálni a jövőt határainkon innen és túl. Mindezt természetesen nemcsak könyvtárosként, hanem muzeológusként és levéltárosként egyaránt.

Szerettem ezt a programot, mely örök élményt adott, gondolatokat ébresztett, cselekvésre ösztönzött és olyan „csomaggal” látott el, mely az elkövetkező években biztosan hozzájárul könyvtárosi pályám, hivatásom megerősítéséhez, fejlesztéséhez és tapasztalataim továbbadásához!

**Trendi-e a népmese?
SULLER ILDIKÓ**

Talán kissé provokatívra sikeredett a cím a József Attila Megyei Könyvtár, a *Magyar Népmese Napja* alkalmából rendezett konferenciája számára. Ám ez az apró tény sem az előadóinkat, sem a hallgatóságot nem zavarta 2021. szeptember 30-án.

Mikolasek Zsófiával, könyvtárunk igazgató-nőjével úgy találtuk, a szülők horror meseként tekintenek egy-egy klasszikus mesére, ezért kizárják ezeket a gyerekek életéből. Miért van ez? Mit gondolnak a szakemberek? Hogyan látják a kérdést?

Bajzáth Mária mesepedagógusra, a *Népmese kincstár* mesepedagógiai módszer kidolgozójára inspirálóan hatott a cím. Előadásában kitért a mesélés pozitív hatásaira, a természeti népek egész életét végig kísérő momentumaira, valamint arra, hogy a Grimm mesék között is van egészen elborzasztó, a szó szoros értelmében vett horror. Míg a horrorisztikus elemeket tartalmazók nem képezik részét a gyerekek számára mesélendő fabuláknak, a félelem érzését igenis meg kell hogy ismerjék a gyerekek. Félelem nélkül nincs túlélés. Az előadó meséje könnyekre fakasztotta a hallgatóságot, beleértve Steigervald Krisztiánt, a következő előadóinkat is.

A generációkutató előadásában élénk vetítette a mai generációk példaképeit, hőseit, nem hallgatva el azt sem, hogy ezek a hősök sajnos nem feltétlenül a férfias viselkedés és erős tartás mintapéldányai. A humor és a szarkazmus rendszeres elemei a generációkutató előadásainak, s az érdekes aspektusból tárgyalt témával mindvégig fogva tartotta a hallgatóság figyelmét. A kiváló előadó gondolatmenetén elindulva, a szünetben résztvevőink kisebb csoportokban folytatták az eszmecsere-t.

**Fergeteges meseest a könyvtárban
GERGINÉ KOLOK MELINDA**

A népmese napi rendezvényünket idén október elsején rendeztük meg Fergeteges meseest címmel, a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban. Az izgalmasnak ígérkező délutánra nagyon sokan érkeztek. Alig ütötte el az óra

Dr. Józsa Éva (DLA) a szabad művészetek doktora, bábpedagógiát oktat a Soproni Egyetemen. „*Ez a világ olyan kerek... - az igaz út keresése!*” címmel szólt a mesék erkölcsi üzenetéről, világgépéről, a küzdelmekről, a próbákról, a stációkról.

Mikolasek Zsófia ezúttal drámapedagógusi minőségben erősítette a hozzászólók körét. Nevezetesen arról, van-e szerepe a drámapedagógiában a népmesének, s ha nincs is, milyen párhuzamokat vonhatunk az egyes szituációk és a népmesei elemek között.

A kellemes társaságban elköltött ebéd után, a délután a kulturális programok jegyében zajlott. Vendégeink bepillantást nyerhettek, milyen az élet „*Az Óperencián innen...*”, azaz hogyan működünk az újra nyitás óta. Kelemen Petra Pirocska és Jakab András „*Meddig bírod?*” címmel vezettek bennünket a tánc világába egy mag életének meséjén keresztül. S aki még mindig bírta, leülhetett alkotni Toma Krisztina és Vass Henrik népi iparművészeink asztalához.

Vendégeink a visszajelzések alapján egy tartalmas és színes programnak lehettek részesei. Köszönjük előadóinknak!

délután négyet, és mintegy varázsütésre óriási gyereksereg lepte el, és vette birtokba jókedvűen az új könyvtár épületét.

A gyerekeket hétpróbás játékokkal várták a TJ ESZI Család és Gyermejkölési Központ mun-

katársai. Sok más játékon kívül volt zsákban ugrálás, mesetotó, várépítő verseny újrahasznosított anyagokból, és ráadásul még az aranyhalat is ki lehetett fogni, hátha teljesíti a kívánságunkat. Barsi Anna rejtvénykészítő csodás játékos fejtőröket állított össze minden korosztály számára. A teljesített próbákért, a megfejtett rejtvényekért természetesen jutalom is járt! Aki sikerrel vette az akadályokat bizony tetemes mennyiségű lyukas garasra tehetett szert.

Ezen a napon más furcsa és meglepő dolgok is történtek. Mindenféle mesebeli lények jelentek meg könyvtárszerte. A gyerekkönyvtári teendőket egy herceg, egy boszorkány és egy király látta el. A felnőtt könyvtárban a boszorkány fekete macskája ügyelt. Az okos lány a rögtönzött büfében árult. A király lánya a rejtvényeknél tevékenykedett. Az aulában, és bárhol ahol szükség volt rájuk, egy daliás huszár és maga tündérszép Ilona segítettek. E mesei személyeket pedig egy szegény ember igazgatta, felügyelte. „*Aki nem hiszi, járjon utána*” áll a népmesékben is megfontolandó intelmeként, ezt tette az a sok ragyogó szemű, mosolygós arcú gyermek is, aki egy fényképes körözési listával felszerelve

próbálta begyűjteni a fent említett népmesei szereplőktől a pecsétet. Tették ezt annál is inkább, mert akinek az összes pecsétet sikerült begyűjteni, annak szép számú lyukas garas üthette a márkát, amit pedig a helyi vásárban (büfében) verhetett el.

A sokat próbált, megfáradt gyerekeket Szegvári Ildikó, Kelemen Petra Piroska és Jakab András kápráztatta el a meséivel. András és Piroska még meg is táncoltatta az éppen csak megpihent, derűs kedvű kis olvasókat. Végül, de nem utolsó sorban Mikolasek Zsófia könyvtárigazgató, szegény ember gúnyába bújva tartott interaktív meseelőadást *A szegény ember szülője* címmel.

Délután 16:00 órától este 20:00 óráig tartott a hetedhét határra szóló multság. Patakokban folyt a citromos tea, kilószámra fogyott a hamuba sült pogácsa, zsíroskenyér, apró csoki, cukorka, mindenféle finomság, és a sok kis ajándéktárgy a vásárból. Végül a délután folyamán begyűjtött lyukas garasok mind visszakerültek a kincstárba. A gyerekek, szülők és könyvtárosok, pedig boldogan, arcukon széles mosollyal tértek nyugovóra.

Együttműködés a legkisebbek olvasóvá neveléséért SULLER ILDIKÓ

Az olvasóvá nevelés közös ügyünk. Közös ügyünk a szülőkkel, kisgyermeknevelőkkel, óvónőkkel, tanítókkal, tanárokkal. Idén szeptemberben Farkas Tünde, a Tatabányai Egyesített Bölcsődék vezetője kereste meg könyvtárunkat azzal a céllal, hogy indítsunk közös projektet *Babaolvasó* címmel, melyben segítjük a családokat a bölcsődés korú gyermekek olvasásra nevelésében. A könyvtárban, könyves környezetben, mesékkel, mondókákkal töltött közös élmények azon túl, hogy elősegítik az olvasóvá válást, a családi kohézió, és az érzelmi kötődés erősítéséhez is hozzájárulnak.

Könyvtárunk a költözködés és pandémiai időszakok után éppen az újjászervezés időszakát éli, érintve minden olvasói korosztályt és réteget, a legkisebbekkel kezdve természetesen. Farkas Tünde, a bölcsődék intézményvezetője, és könyvtárunk elképzelései tehát nem álltak távol egymástól. A gyerekkönyvtár újra elindította a JAMÓKa baba-mama klubot, mely néhány éve futott már Beszedics Környei Andrea vezetésével, ezen kívül olyan rendezvényeket, előadásokat tervezett a 2021-22-es évadra, amely a legkisebbek olvasási élményeit hivatott elősegíteni.

(fotó: Suller Ildikó)

Első közös rendezvényünk alkalmával, 2021. október 19-én Vadadi Adrienn-t láttuk vendégül a *Pepe a bölcsiben* című kötetével. Az író óvónőként kezdte pályafutását, innen ered, hogy történeteit óriási érdeklődés övezi, mind az aprónép, mind szüleik körében. S mivel az olvasónál kisebb gyerkőcökkel is remekül szót ért, vidáman játszott az apró ugra-bugráló, vagy anyukájuk biztonságos öléből figyelő babákkal.

A Babaolvasó és a JAMÓKa tehát hol egybefonódik, hol külön úton fut, ám célja megkérdőjelezhetetlenül azonos irányba tart.

Hősies villámszerzők az első könyvtári szabadulósobában! KUN-KOVÁCS ERIKA

A könyvtár első szabadulósobás délutánjára nagyon lelkesen és izgatottan készültünk. ☺

A játékra 12 és 16 év közötti fiatalokat vártunk, akik már korábban, vagy éppen most a játék kedvéért olvasták a szabadulósoba hátterét adó, a fiatalok körében (is) népszerű regényt, A Villámtolvajt. Minket is magával ragadott Rick Riordan fordulatos és sodró cselekményű fantasyja, így nem volt nehéz a szabadulósoba rejtvényeit, játékait megterveznünk.

Nagy örömünkre érdeklődők, jelentkezők voltak szép számmal, így végül három csapat kapta meg küldetését a játék elején, hogy aztán azt teljesítve kiszabadulhasson a Gyermekkönyvtárból. (Akik most lemaradtak se szomorkodjanak, mert minden hónapban lesz szabadulósobás délután a könyvtárban.)

(fotó: Kun Kovács Erika)

A játék során a Gyermekkönyvtár egész területén, valamint a hozzá kapcsolódó külön terem-

Úrkalandorok a könyvtárban! DOLLMAYER BEA

-Kapitány! Az úrhajó sikeresen landolt!

Ismét jó hangulatban telt a délután az újabb tagokkal folyamatosan bővülő Társasjáték Napok találkozóján 2021. szeptember 2-án. A tatai Móricz Zsigmond Városi könyvtárban immár harmadik alkalommal gyűltek össze játszani a látogatók, óvodásoktól kezdve a nagyig minden korosztály képviseltette magát.

A rendezvény fókuszába a Tiny Epic – Végtelen Galaxisok című része került, amelyben a kalandorok útja a galaxis birodalmi felé vette az irányt. Legutóbbi írásomban említettem ennek a

ben is voltak a játékra elhelyezett tárgyakban elrejtett megoldandó feladatok a csapatok számára. A talányok, kérdések helyes megválaszolása, valamint a kapott instrukciók továbbvezették, illetve "kulcsot" adtak a játékosoknak a következő állomáshoz.

A kiválasztott tárgyakban lapult kirakandó puzzle, kérdezz-felelek és egyéb rejtvények, az ügyes résztvevők nyithattak ki számszörös lakatot, és találhattak újabb rejtvényt a... de a többit nem áruljuk el. ;-)

A résztvevők jókedvűen és lelkesen, igazi hős módjára oldották a rejtvényeket, meglették a mestervillámot, és végül megtalálták a kijáratot.

Bebizonyosodott, hogy miért tud izgalmas lenni egy szabadulósoba. Mivel teljesen hétköznapi tárgyak vannak elhelyezve a játéktérben kellékként és díszletként is, nem olyan egyértelmű egyből megtalálni azt, amivel továbbhaladhatunk. A könyvtári szabadulósobában is voltak olyanok, amiket a játék tervezésekor úgy éreztünk, hogy könnyen megtalálják majd a játékosok, de mégis fejtörést okozott Nekik.

A fiatalok élvezték a szabadulósobát, sőt hosszabb játékot, több feladatot is szeretnének máskor.

Nos, rajtunk nem fog múlni, a következő alkalommal egy újabb ifjúsági sikerkönyvvel, és még több rejtvényel készülünk! ☺

A rendezvény az EFOP-4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével valósult meg.

szórakozásnak az anyagi vonzatait. Általában megállapítható, hogy minél nagyobb egy játék doboza, annál inkább megkönnyíti a pénztárcánkat. Ez természetesen nem minden esetben igaz, és a játékok tartalmi értéke mindig a használó helyzetétől, élményétől függ. A Tiny Epic alkotói azt tűzték ki célul, hogy egy kicsike dobozba hatalmas kalandot sűrítsenek különböző témákban (pl. kalózkodás, robotok stb.). Magyarul eddig 4 jelent meg, de angolul még nagyobb a kínálat. Közös jellemzőjük, hogy közepes árkategóriájúak, a doboz csurig pakolva a játék kiegészítőivel, amelyek között találunk táblákat, kártyákat, kockákat, különböző jelölő figurákat.

Ennek a sorozatnak a tagja a Végtelen galaxisok, amelyben a birodalmunkat növelő csillagflotta kapitánya vagyunk. A játék során igyekszünk minél több bolygót gyarmatosítani, valamint a titkos küldetésünket is teljesíteni. Az akcióinkat a kockadobások határozzák meg, de emellett lehetőségünk van más módon is fejleszteni az otthonunkat, ha a szerencse éppen másfelé nézett gurításkor. A legtöbb pontot gyűjtő játékos lesz a galaxis leghatalmasabb ura.

Míg a nagyobbak az űr meghódításával foglalatostkodtak, addig a fiatalabbak egy fokkal egyszerűbb játékokat próbáltak ki. A pozitív visszajelzések alapján nagy igény van arra, hogy a szülők „letesztelhessek”, csemetéiknek milyen típusú és nehézségű játékok okoznak a legnagyobb örömet, és melyeket érdemes 1-2 évvel eltolni. Ebben mind a klub vezetői, mind a tapasztaltabb játékosok szívesen segítenek.

A rendezvény az EFOP-4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével valósult meg.

Király! **DOMÁNYI ZSUZSANNA**

2021 nyári rajzpályázatunkban azt kértük a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár kis olvasóitól, készítsenek illusztrációt királyos meséről. Az érdekelt bennünk, milyennek képzelik el gyerekek a királyt, királynőt, palotát, tróntermet, az udvari forgatagot.

(fotó: Goldschmidt Éva)

Úgy látszik, nagyon megmozgatta a téma a rajzolók képzeletét, mert nagyon sokszínű, sokféle meséhez születtek szebbnél szebb alkotások.

(fotó: Dollmayer Bea)

További információért érdemes figyelni a könyvtár honlapját és Facebook oldalát, de bátran lehet írni a tarsasjatek.tata@gmail.com email címre is.

A kislányokat a pompa, a csillogás fogta meg, a kisfiúkat a királyfik bátorsága, az udvari bolondok agyafúrtsága ragadta meg.

Szeptember 28-i eredményhirdetésen és kiállításmegnyitón rengetegen voltak kíváncsiak, ki ért el helyezést, illetve mindenki örömmel fogadta rajzát a kiállításon. A legügyesebbek könyvjutalomban részesültek, a különdíjasok pedig múzeumpedagógiai foglalkozáson vehetnek részt az Esterházy kastélyban. A kiállítás október 9-ig megtekinthető.

Reméljük, legközelebb is ilyen nagy lesz az érdeklődés rajzpályázatunk iránt. Annyit már megsúgok, hogy abban a témaválasztásban egy mesebeli ló lesz a főszereplő.

Jutalmazottak:

Alsó tagozatosok:

Kovács-Szinak Jázmin, Szénási Piroska,
Seprődi Eszter

Felső tagozatosok:

Koós Ádám, Szabó Hanna, Katczer Boglárka
Küldndíjasok: Báthory Kristóf,
Brázovics Laura, Kiss Gréta, Kiss Petra,
Varga Virág

Kutyajó őszi találkozásunk GOLDSCHMIDT ÉVA

Napsütéses, de kicsit csípős reggelre ébredtünk 2021. október 18-án. Dr. Simon terápiás kutyus és gazdija, Sugta Klára izgatottan várta, hogy immár a gyermekkönyvtár falain belül fogadják a lurkókat. Előbb a Fazekas Utcai Iskola második osztályosai vettek részt kutyaterápiás foglalkozáson, majd a Jázmin Utcai Iskola ugyanezen korosztálya örvendeztette meg Simonékat.

(fotó: Kun Kovács Erika)

A kicsik beszélgetés keretében megtudhatták, mivel is foglalkozik Simon, amikor hivatását végzi. Következett Lali lovag története a sárkánnyal és a királlyal, majd a hozzá kapcsolódó igaz-hamis választásos feladat. A kutyus azonban nem szabadulhatott egyikönnyen sem a gyermekektől, sem a képzeletbeli várbörtönből. Élükre állított könyvekkel körbe bástyáztuk őt, a gyermekek feladata pedig az volt, hogy helyes válaszaikkal egyenként lebontsák a könyveket, azaz a bástya falait. Persze a lurkóknak ez kihívás volt, de ügyesen kiszabadították a kutyust. A

Jakab, a lúd ellátogatott a gyermekkönyvtárba GOLDSCHMIDT ÉVA

Kozma Ani író látunk vendégül a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárában 2021. szeptember 24-én. A tatai kötődésű szerző úti mesekönyvét mutatta be a Jázmin Utcai Általános Iskola második osztályos gyermekeinek. A könyvecske Jakab, a lúd tatai kalandjai címmel jelent meg, és a város nevezetességeit foglalja történetbe. Jakab lúd szemszögéből is-

későbbiekben megismerkedtek a kutya testrészével nemcsak szóban, hanem meg is simogatták Simont a nyakánál, a fülénél, a hátánál... és folytatd a sort! Milyen testrészeit ismerjük az ebnek, kedves olvasó?

Érzelemgazdag, ingerdús világunkból a gyermekek is bőven részesülnek. Az állatok arcán éppúgy tükröződik az érzelem, mint az emberén. A gyermekek Simon hámjának zsebéből olyan képeket húztak, amelyeken egy-egy kutya látható különböző arckifejezéssel. Ügyesen megállapították, hogy éppen mit érezhet a képen látható négy lábú, majd Klára feltette a kérdést a tanulónak: te mikor érezted magad úgy, mint ez a kutyus? Mikor és miért voltál mérges? Elgondolkodtató, és tanulságos válaszok születtek.

A program zárásaként valamennyi gyerkőc felbátorodott, és azt adták kedvelt vendégünknek, amit nagyon szeret: a Simo(n)gatást.

Nem mindennapi, hogy egyszerre két osztálynyi gyermek lakja be a gyermekkönyvtárat. Amíg az egyik osztály kutyaterápiás foglalkozáson vett részt, addig a másik csoport Dollmayer Bea könyvtárossal a papírszínház rejtelseiben mélyedt el. Janikovszky Éva meséjét, Bertalan és Barnabás című történetét hallgatták meg a résztvevők, majd hozzá kapcsolódó játékos feladatokat oldottak meg. Abszolút a kutya köré épült tehát ez az őszi délelőtt a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárának falai között. Ezeket a falakat azonban nem kellett lebontanunk, hogy kiszabaduljunk, ugyanis még sokáig fogva tartottuk volna négy lábú kedvencünket és valamennyi vendégünket. Hogy miért? A gyermekek őszinte válasza: mert olyan jó itt!

Az esemény az EFOP 4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével valósul meg.

merhetik meg az olvasók például a Haranglábat, a várat vagy a Kálvária-dombot.

Az események kavalkádjában képzeletünket segítik a kiállított képek, amelyek Tarr Andrea alkotásai, és a mesekönyv illusztrációiból készültek. Az író nő bemutatta Lujza, a füredi hattyú kalandos nyara című könyvét is, hiszen Balatonfüred kedvelt üdülőhely, és a gyermekek közül

többen jártak már ott a családdal. A gyermekarcokra nemcsak Jakab és Lujza története csalt mosolyt a programon, hanem az ajándék színezők is, amelyekkel vendégünk kedveskedett a lurkóknak. Mindemellett Kozma Ani a jövőbeni írói terveiről is mesélt. Elárulta, hogy mely táj

Zenében felnővekedni GERGINÉ KOLOK MELINDA

Az első őszi rendezvényünkön, szeptember 13-án délelőtt 9:30-ra a babákat és édesanyjukat, illetve egyéb kísérőjüket vártuk a könyvtárba. Zenében felnővekedni címmel, Solti Emese tartott rendhagyó ringatót és előadást a zene mindent elsöprő erejéről az aprótalpúaknak és szüleiknek, nagyszüleiknek. Szerencsére a közönség sem volt rest, és szép számmal képviseltette magát a remek délelőtti programon.

Aki ismeri Emesét tudja, hogy ő nem csupán egy csodás hangú és mosolygós énekes, aki „csak” előadásokat tart kicsiknek és szüleiknek, ő egyszerűen egy jelenség. Anyukákhoz, babákhoz, kísérőkhöz, mindenkire akad egy kedves szava, pillantása, fejbiccentése. Olyan kedvességgel, odafigyeléssel képes az embertársaival azonosulni, hogy az nem mindennapi. Melegszívű lény, szeretete – mondhatni - beragyogja a teret.

(fotó: Suller Ildikó)

Ebben a varázslatos légkörben nem meglepő, hogy babák-mamák és kísérők - mindenki fantasztikusan érzi magát. Ezúttal is vidám hangulatban énekeltek és játszottak együtt ölbeli játékokat a kicsik és nagyok. Emese persze, ahogyan ezt tőle már megszokhattuk, ezúttal is gitáron, furulyán, és különböző népi hangszereken kísérte a dalokat, és fokozta a zenei élményt. A kicsit nagyobbacska és bátrabbak vígan ropták a táncot a daloló anyukák gyűrűjében. Egy- két érdeklődő picur, kíváncsian nyúlt a megszólaló hangszerekhez: próbáltak belepengetni a gitárba, lefogni a lyukat a furulyán, de Emesét ez egy pil-

látványa és érdekességei ragadták meg, amelyből később úti mesekönyv születhet. Én viszont most nem árulom el, legyen meglepetés!

A rendezvény az EFOP-4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével valósult meg.

lanatra sem zavarta, sőt tudom, hogy ilyenkor belül mosolyog, és titkon arra gondol, hogy ez picit lányka-fiúcska pár év múlva lehet, hogy maga is művelni fogja a zenét a saját és mások örömeire. Mert a zene az minden, az maga a boldogság!

A ringató leteltével sajnos kissé megcsappant a közönség, mert addigra már erősen belecsúszunk a babák alvás idejébe. A hátralevő előadás így annál személyesebb, közvetlenebb hangulatban indulhatott. Természetesen előkerült a varázskosár is, annak minden babakézbe való kis hangszerével együtt, így ezzel is, és az addigra behozott játékokkal, babakönyvekkel is elfoglalták magukat a kicsik, amíg anyukájuk hallgatta az érdekes előadást.

Emese elmondta, hogy a zenei nevelést nem lehet elég korán kezdeni, tulajdonképpen már a pocakbéli zenehallgatás is nagyon jó hatással van a babákra és közérzetükre. Mesélt a koraszülött babákkal való tapasztalatáról, nem véletlenül, hiszen ő a „Te hangodat ismerem” címet viselő perinatális program egyik tatabányai képviselője. A program lényege, hogy a koraszülött, PIC-en lévő babáknak és szüleiknek nyújtanak támogatást a zene segítségével, a nehéz korai időszakban. Elmondta, hogy a zene, a dal és ritmus azon kívül, hogy segíti a koraszülés traumáját átélt, tanácstalan és rémült szülőnek a babájukkal való kapcsolódását, igazi gyógyító erővel is bír. Ez bizony a már egészen kicsi, párnapos babák esetében is nyomon követhető. Amikor a kedvencek felcsendülnek, műszerekkel mérhetően lesznek jobbak a picik életfunkciói.

Tartott már zenés foglalkozást úgy is, hogy csecsemőotthonban élő gyerekeket és időseket hozott össze, illetve anyaotthonban élő időseket hozott össze, illetve anyaotthonban nehéz sorsú anyukák és gyermekeik számára. Ezeken a helyeken is kiderült, hogy a zene és az ölbeli játékok milyen felemelő útravalók lehetnek, milyen lelki segítséggel bírhatnak.

Az óvodások fejlődésében is fontos fejlesztő és örömteli foglalatosság a zenei játék és a tánc. Szeretettel beszélt kedves tanítójáról, Kokas Klá-

ráról, hogy ő milyen módszerekkel dolgozott, és milyen fantasztikus dolgokat tanulhatott tőle: a zene, a szabad mozgás és a tánc fontosságáról, felemelő erejéről. Hiszen ahol a zene, a dal és tánc együtt van, az maga művészet. Ott

Állatokról meséltek a kis alsósok GOLDSCHMIDT ÉVA

Állati népmesék címmel rendezett népmese-mondó-versenyt a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára. A Magyar Népmese Napjához kapcsolódó rendezvényre nemcsak tatai, hanem vidéki általános iskolákból is érkeztek nevezések.

(fotó: Goldschmidt Éva)

A zsűri tagjai, Szabó Szerafina és Kecskésné Ildikó az első és második osztályos kategóriában hallgatta meg a gyermekeket, míg a harmadik és negyedik osztályosoknál Gere Mariannt és Oszkóné Ildikót ejtették ámulatban a nagyobbak. A legnépszerűbb történet A kóró és a kismadár volt, de hallottunk mesét tarajos kiskakasról, a haragos kutyáról, vagy holló úrról is. A gyerme-

Dínómdánomba utaztunk a Könyvtári Héten GOLDSCHMIDT ÉVA

M. Kácsor Zoltán a Zabaszauruszok című sorozat írója látogatott el a Könyvtári Héten Gyermekkönyvtárunkba. A 2021. október 8-án megrendezett találkozó közönsége a Vaszary Iskola negyedikesei és a Talentum Iskola harmadik osztályos gyermekei voltak.

Az előadás kezdetén a kicsik beleképzeltek magukat az írói szerepkörbe, kis „írókká váltak”. A történet onnan indult, hogy „lemegyünk kenyérért a boltba”. Az író javaslatára feldobták a gyermekek ezt az alapsztorit úgy, hogy a folytatásban izgalmas legyen. Közben megtudtuk, hogy mi minden szükséges ahhoz, hogy jó törté-

megeleik a dalon keresztül az irodalom, a már az anyai szívverésben megismert ritmus, és a minden emberben ott levő ősi tudás, az éneklés és a tánc is.

kek fellapozták a népmesék kincsestárát, és elmondásuk szerint könnyen választottak mesét.

A megmérettetés két helyszínen párhuzamosan zajlott, az eredményhirdetés azonban közös volt. Tőlünk senki nem távozik üres kézzel, tartja a könyvtári hagyomány, ezért minden versenyző emléklappal gazdagodott sok-sok bátorító szó kíséretében. A díjazottak vidáman siettek ki a nyereségért, hogy átvegyék könyvjutalmukat, majd az ítések határozott kézfogással biztatták és megdicsérték őket. A gyermekek előtt le a kalappal, mindenki teljes népmesét tanult meg, noha részletet is lehetett volna. A szorgalom és tettvágy meghozta gyümölcsét.

A verseny végeredménye:

1-2. osztály:

1. Buday Maja
 2. Mocsári Ákos
 3. Waer Szofi
- Különdíj: Sódli Ádám

3-4. osztály:

1. Ferencz Martin Zsolt
 2. Nagy Szonja
 3. Mayer Katica
- Különdíj: Mérő Nimród

netet írjunk. Kell hozzá humor, izgalom, titok, szereplők.

Az Utazás Dínómdánomba című kötet az említett sorozat első része. Vendégünk nagy színes képekkel illusztrálta a könyv cselekményét. Sorra vette, mit jelent az egyes szereplők neve, a gyermekek jó megoldásait pedig ajándékmatrikákkal jutalmazta.

Következett a „Megmászhatalan hegységen való átjutásról” szóló fejezet, amikor a résztvevők behelyezték magukat Kunyi (a pimasz keselyű) szerepébe.

(fotó: Dollmayer Bea)

Kezünkben a bolygó... méghozzá szó szerint! DOLLMAYER BEA

Újabb társasjáték partira gyűltek össze a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban 2021. szeptember 16-án. Most már látható, hogy minden alkalommal vannak új és visszatérő tagok is az ingyenes Társasjáték Napokon.

A legutóbbi találkozón a Planet – Egy éledő világ került bemutatásra. Ez a játék azzal hívta fel magára a figyelmet 2019-ben, hogy a megszokott egy vagy két dimenzió helyett (*lapos asztal tábla, kártyák – egymásra épülő elemek*) háromban kell gondolkodni. Ezt a játék a dodekaéder (*12 lapból álló térbeli test, ahol a lapok ötszögek*) alkalmazásával éri el. Erre a mágneses „bolygóra” kell felrakni az ötszögű mágneslapokat, hogy az állatoknak minél jobb környezetet biztosítsunk. Ügyelni kell, hogy a zsiráf az erdővel szomszédos nagy sivatagokat kedveli, a panda az óriás erdőkért van oda, míg a bohóchal kerül azokat a vizeket, amelyek jéggel szomszédosak, a sas pedig a hegyek között szeret szállni. Az eltérő igényeknek megfelelően kell a terület típusokat összeolvasztani vagy szétválasztani, mindaddig, amíg teljes lesz a bolygónk, és minden élőlény otthont talál magának.

Ez a játék nagy mértékben igényli és fejleszti a térlátást, mivel soha nem látjuk egyszerre a teljes „térképet”, hanem folyamatosan forgatni kell a kezünkben tartott bolygót. A társasjátékok között vannak, amelyek kifejezetten a tanulást segítik (*pl. szójátékok, Cortex változatai, Brainbox sorozat – Matematika kicsiknek, ABC, Világtörténelem stb.*), de a mechanikájuktól függően mind-

Ki menne be a barlangba? - tette fel a kérdést az író. Kevés gyermek keze lendült a magasba, hamar kiderült jól döntöttek-e. Bizony jól, és meghallgatták, hogyan folytatódik a történet a könyv szerint.

A sikeres átjutás és célba érést követően a gyermekek érdeklődése a könyv iránt lankadatlan volt. Többen saját könyvespolcukon akarták tudni a kötetet, ezért vásároltak is dedikált példányt. M. Kácsor Zoltán mindig szívesen tér vissza Tatára, mert olyan lelkes és aktív közönség fogadja, akikkel öröm az együtt töltött idő. Mi pedig szívesen látjuk és visszavárjuk!

A rendezvény az EFOP 4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével valósul meg.

egyik fejleszti a gyerekek és felnőttek bizonyos készségeit. A változatos memóriajátékok (*pl. Déja vu, Invisible, Twin it!*) az idősebbeknek pedig segítik szinten tartani a mentális képességeiket. Külön kategóriát képeznek a kommunikációs játékok (*Álmodj velem, Fedőnevek, Hullámhossz, Dixit, Álmodj hát, Kódfejtő, Képzérek, Csak egy*), amelyek egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek az utóbbi évtizedben. Emellett még fontosnak tartom megemlíteni a vegyes készségeket (*pl. rajzolás, színezés*) használó termékeket *pl. Skicc – Mi az ábra, Activity, Kartográfusok*.

(fotó: Dollmayer Bea)

Természetesen nincs egyetlen olyan játék sem, amely szigorúan csak az egyik vagy csak a másik kategóriába tartozna. Elég csak belegon-

dolunk például, hogy a kooperációs játékok (amelyeknél minden résztvevőnek 1 közös célt kell elérni vagy magát a játékot, mint ellenfelet legyőzni) mennyi mechanikát használnak, hogy együttműködésre sarkalják a játékosokat. Ide tartoznak a közös döntés megbeszélése, információk átadása (idő vagy módszer korlátozásával), részletek megfigyelése, a mozgások összehangolása stb.

Érdemes még kitérni a játékok egyéni (házi) szabályozására is. A résztvevők képességeihez igazodva, közös megegyezéssel lehet könnyíteni vagy nehezíteni bizonyos szabályokon. Előbbi különösen hasznos, ha kisebbekkel (pl. óvodásokkal, akik még nem tudnak olvasni) vagy értelmileg akadályozottakkal játszunk. Ez utóbbi egyáltalán nem kizáró tényező, sőt éppen ellenkezőleg! A játék lehetőséget ad az egyéni fejlődésre, miközben pozitív élményekkel is gazdagítja a játékosokat. A nehezítés akkor szokott

Szeptemberi Baba-mama klub KUN-KOVÁCS ERIKA

Szeptember utolsó péntekén közös játékokra és mesehallgatásra hívtuk a legkisebbeket és szüleiket.

(fotó: Kun Kovács Erika)

Az őszi vírusok és bacik sajnos nem kedveztek a rendezvényünknek, de azért így is voltak lelkes résztvevők. :-)
A klubra mondókákkal és gyerekdalokkal, vala-

előtérbe kerülni, ha egy játékot már sokszor használtak, és kiismerték a „nyerő technikákat”, kevés kihívást tartalmaz a résztvevőknek. A termékek leírásánál erre a tulajdonságra utalnak az „újrajátszhatóság” kifejezéssel. Vannak kis és nagy mértékben újrajátszható játékok: előbbire jó példák a Szabadulószoza kártyapaklik, míg utóbbira a Fesztáv, Dixit, Dragonstone Mine, hogy csak néhányat említsek.

2021. október 7-én a Kingdominival folytatódik a rendezvénysorozat, amely 2016-ban egyszerű szabályaival és gyors játékidejével gyorsan sokan kedvencévé vált. Ezen kívül 25 díjat vagy díjra jelölést kapott 2016-2018 között, felkerült a Magyar Társasjáték díj 4 nevezettje közé is. A rendezvény megvalósítása továbbra is az EFOP-4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével zajlott. A Társasjáték Napokkal kapcsolatban érdemes figyelni a könyvtár honlapját és Facebook oldalát is.

mint sok-sok hangszerrel és lapozókkal készülünk. No, meg persze meséssel.

A Kicsik izgatottan kapkodták a buborékokat "bemelegítésként", kacagva vettek részt az ölbeli játékokban, lelkesen tapsoltak és rázták a csörgődobot, rumbatökött a daloknál, és énekeltek együtt velünk.

Szajtátva hallgatták Boribon, a mackó, az álmos nyuszi család és a kuflik történetét.

A foglalkozás végén kedvükre böngészhettek is a Gyermekkönyvtárban a könyvek között.

Örömmel tapasztaltuk, hogy van, akivel már biztos, hogy nem utoljára talákoztunk, annyira jól érezte magát. :-)

Októberben is várjuk majd a kisgyermeket még több mondókával, énekekkel, ölbeli játékokkal és újabb meséssel.

A rendezvény az EFOP 4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével valósult meg.

Dr. Simon és a gyermekek a Gyermek Könyv Megálló büvöletében GOLDSCHMIDT ÉVA

A Várudvar és az Építők parkja adott otthont az őszi kutyaterápiás foglalkozásoknak, amelyek a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár szervezésében folytatódtak. A szabadtéri találkozók új játékok és gyönyörű időjárás fogadta a kicsiket.

A tatai Vár udvarán 2021. szeptember 8-án délelőtt a Talentum Iskolából érkeztek negyedikesek, akik remekül együttműködtek a feladatmegoldásokban Dr. Simon terápiás kutyával és gazdájával, Sugta Klárával. Ugyanezen a napon délután már az Építők Parkjában fogadta a kutyus a Jázmin Iskola első osztályos tanulóit. A várakozás, a gyermekek izgatottsága a tetőfokára hágott, csak úgy, mint szeptember 9-én, amikor a Talentum Iskolából érkeztek a legkisebbek a könyvmegállóhoz.

Valamennyi foglalkozás a közös kapcsolati tevékenységre, együttműködő gyakorlatokra, elmét megmozgató feladványokra épült. Mindezt úgy, hogy Dr. Simon is bekapcsolódott ugatásával az éneklésbe, bemutatkozott a gyermekeknek, akik pacsit kértek tőle, vakkantásaival irányította a hatalmas színes cikkelyekből álló ernyővel való gyakorlatokat. A kutyáknak az orra a legjobb érzékszerve, és olyan ingerekben bővelkedő környezetben, mint a tópart...

Nos, igen, nem csoda, hogy a Gyermek Könyvmegállóban megbújó kincsek között kiszimatolta azt a mesekönyvet, amelyben rókaról olvasha-

tunk. A róka nem olyan ravasz, hogy kifogjon egy vadászkutyán, ugye?

(fotó: Goldschmidt Éva)

A gyermekek végül szélesre tárták a szekrény ajtaját, és mindenki talált benne lapozgatni valót. Bátorítottuk őket, hogy hozzanak otthonról jó állapotú megunt, vagy feleslegessé vált, ajándékozható mese-vagy ifjúsági könyvet, és helyezték el a megállóban, majd akkor ők is vihetnek az ott sorakozókból. Klárával és a terápiás kutyussal közösen arra hívtuk fel a figyelmüket: ne hagyjuk, hogy kiürüljön, mert akkor a tóparti Könyvmegálló lelkét szakítják ki, az pedig még Simonnak is fájna!

A rendezvény az EFOP 4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével valósult meg.

A 2022-es év évfordulói elé.... ifj. GYÜSZI LÁSZLÓ

Mind a város, mind a könyvtár életében 2022-ben jelentős évfordulók lesznek. A méltó ünnepelésre, megemlékezésre persze készülni kell és időben el kell kezdeni a kiadványokkal való foglalkozást: a szerzők felkérése tanulmányok, visszaemlékezések megírására. Határidőt szabni a kéziratok beérkezésére a felelős szerkesztőhöz... És persze első lépésben egy elképzelést, vázlatot felállítani, mit is szeretne a kötet összeállítója, a kiadó a tervezett kötetben megjelentetni.

Apropó! Igen, kell egy olyan személyt találni, aki el is vállalja egy-egy kötet szerkesztését. Magára veszi a beérkezett írások elolvasását, szerkesztését, netán javítását kiegészítésekkel, kihúzásokkal. Mindezt természetesen egyeztetve a szerzővel is. A hosszas és sziszifuszi munka után, vagy már éppen közben is kell keresni egy jó nyomdát, amely vállalja a mindig szűkös határidőn belül a megjelenést. Kezdve a tördelésen át a képek, illusztrációk pontos beillesztésén át magának a nyomdai munkának az elvégzését, azaz a nyomást, kötést stb.

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár mind a város, mind pedig az intézmény évfordulójáról egy-egy jelentős kötetrel igyekszik megemlékezni.

De melyek is ezek az évfordulók?

Tatabánya városát 1947. október 1-jén hozták létre a négy község egyesítésével. Az első városi tanácsülésre 1947. október 10-én került sor, tehát ez a város „születésnapja”. (A város, azaz a községek egyesítésével kapcsolatos városi legendákról most nem kívánok szólni. Talán egy másik írásban.) Nemcsak erre készülve, de már jó néhány éve dr. Horváth Géza, a könyvtár helytörténész kollégája egy kronológiai adatbázist épít a szemlézett újságcikkek és egyéb kiadványok alapján. Nagy segítségére volt, hogy az elmúlt években egy országos pályázat keretében a megyei lapokat 2016-ig bezárólag digitalizálta a könyvtár. Ennek az adatbázisnak részletei a könyvtár évkönyvében időről időre megjelentek. A város 75. születésnapjára egy teljes kötet elkészítését vállalták magukra a könyvtár azon munkatársai, akik ismerik egy kicsit a város történetét, készítettek már hasonló kötetet. A város pe-

dig úgy gondolja, hogy ezt meg is jelenteti. Bizunk abban, hogy egy olyan kötet kerülhet az érdeklődő olvasók, kutatók kezébe, amely ugyan nem egy várostörténeti monográfia, de segédkönyvként ott lehet minden intézmény könyvtárában, a polgármesteri hivatal osztályain és még sok-sok helyen. Mint a kötetrel foglalkozó, biztosan állíthatom, hogy érdekes „olvasmány” lesz mind az idősebbek, mind pedig a fiatalok számára. Jó volt feleleveníteni sok-sok eseményt az alakuló ülés óta eltelet $\frac{3}{4}$ évszázad történelméből. Kezdetben a várossá alakulás nehézségei, az intézményrendszer kialakítása, megfelelni akarás a központi előírásoknak. Később a város „felépítése”, azaz rendezési tervek készítése, építkezések és mindaz a rengetek feladat, ami a városvezetőkre hárult. Az 1970-80-as évek nagyarányú fejlesztései, új városközpont kialakítása, intézményrendszer (óvodák, iskolák, művelődési intézmények) létrehozása, városrészek tervezése, felépítése. Mind-mind hatalmas feladat volt. Meg kell jegyezni, hogy a „BÁNYA”, azaz a Tröszt mindvégig a város vezetésével összhangban tervezte a munkáját és segítette a fejlesztésüket. Az 1980-as évek vége és az 1990-es évek, az ún. rendszerváltási időszak ismét nagy változást hozott a város történelmében. Sajnálatos módon ez az időszak egybe esett a bányák megszűnésével is. Hatalmas feladat hárult az új, fiatal városvezetésre, hogy a több tízezres bányász-társadalom ne legyen egyik napról a másikra munkanélküli. Persze így is voltak sokan, akik e keserű kenyeret ették egy darabig. De jöttek a bánya kiszolgáló üzemek telephelyeire az új és újabb befektetők. Üzemek, gyárak telepedtek meg a városban, vagy éppen a város határában, melyek felvették a volt bányászokat, a kiszolgáló üzemek munkásait.

Mindezek után a rendszerváltást követő időszakban a város fejlesztése, felújítások, új épületek, de főleg az új gyártó csarnokok, az ipartelepek fejlesztés volt a fő téma az 1990-es években és az azt követő időszakban... és persze a politikai változások, a választások, az ígéretek és a beszámolók a megvalósult beruházásokról, fejlesztésekről.

A 2000-es években is sok minden történt és történik most is. Az adatbázisnak, azaz a történeti kronológiának a lezárását 2021. december 31-ig tervezzük.

A másik évforduló és tervezett kötet a könyvtárhoz kapcsolódik. Pontosabban a megyei könyvtár megalapításának 70. évfordulójához. 1952. augusztus 17-én alakult meg a Komárom megyében a Megyei Könyvtár. Fontos ez mind a könyvtárosok számára, de úgy véljük, hogy olvasóink számára is. E kis cikk keretében nem kívánom teljes részletességgel feleleveníteni az őskor nehézségeit és persze szépségeit sem. Megtette ezt Takács Anna kolléganőnk az 50. évfordulóra írt, szerkesztett könyvében. Terveink, elképzelé-

seink szerint a most készülő kiadvány, Évkönyv inkább a jelennel, de leginkább a jövővel foglalkozna. Persze nem mehetünk el szó nélkül a közelmúlt eseményei mellett sem. Hiszen egy új, szép, tágas, világos épületben kezdhettük meg működésünket az elmúlt években. Így természetes, hogy némi összehasonlításra is sor kerül a régi és az új épület között. De emléket kívánunk állítani az elődöknek is, a korábbi könyvtárigazgatóknak, vezető munkatársaknak is. És persze a jövő időszak terveiről is esik majd pár szó néhány oldal erejéig.

Tatabánya, 2021. 10. 14.

Nemzeti Kulturális Örökség Napja a József Attila Megyei Könyvtárban **MÁRKU MÓNIKA**

2021. szeptember 18-án, a Nemzeti Kulturális Örökség Napja alkalmából előadást tartottam a megyei könyvtárban Pálosok Komárom-Esztergom Megyében címmel. Előadásom alapját az a pályamunka adta, melyet az Országgyűlési Könyvtár „Könyvtár, ami összeköt” – Kárpát-medencei fiatal könyvtárosok együttműködése 2021 elnevezésű ösztöndíj-pályázatra készítettem.

Előadásomban az egyetlen magyar alapítású középkori szerzetesrend, a pálosok történetét és tevékenységét kívántam röviden összefoglalni a régészeti topográfia, a szakrális geográfia, valamint építészeti-, művészeti- és vallástörténeti források, szakirodalmak alapján. Pályamunkámban és előadásomban a következő kérdésekre

kerestem a választ: Miért pont a Pilist választották a pálosok működésük központjának? Ki volt Boldog Özséb? Valóban a pilisi remeték voltak-e az első hazai pálosok? Hogyan jött létre a mai Pilisszentlélek település? Milyen értékeket képviseltek, s mit hagytak maguk után a II. József általi feloszlásukat követően?

Minthogy, a Pálos Rend a Nemzeti Kulturális Örökségeink közé tartozik, s gyökerei a mai Komárom-Esztergom Megyéhez köthetők, így pályázatomat beleépíthettem a könyvtár programjába is egy egyórás előadás keretében. Örömmre szolgált, hogy az előadást követően kérdések is felmerültek az érdeklődőkben, amit aztán beszélgetés formájában meg is tárgyaltunk a prezentációt követően.

Múltidéző az esztergomi könyvtárban **HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA**

Október 6-án az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban a Péczeli József Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület két tagja tartott előadást - Sárosi Attila Esztergomi átkeléstörténet, Dr. Osvai László pedig Orvos sírok a Belvárosi temetőben címmel.

Október 11-én lesz húsz esztendeje, hogy az újjáépített Mária Valéria hidat átadták a forgalomnak. A vetített képes előadásból megtudtuk, hogy az átkelő gázló és rév használatának legrégebb írásos emléke a római korból, a Kr. u. 170-es évekből származik. Esztergom királyi székhelyé válása után, 1075-ben I. Géza a garamszentbenedeki apátnak „10 háznép hajóst” adományozott a kakati rév működtetésére. A

királyi bevételt jelentő révvábot III. Béla és utódai több részletben az esztergomi káptalannak adományozták. 1215-ben II. Endre kötelezővé tette minden errefelé közlekedőnek a kakati rév használatát. A Mária Valéria híd építésének az ötlete 1892-ben született meg, és 1895. szeptember 28-án ünnepélyes keretek közt átadták a hidat. 1919. július 22-én este egy – talán véletlen - baleset következtében a Párkány felőli első mederpillérnél felrobbant egy töltet, és a hídvég vége a vízbe csúszott. 1921 novemberéig egy gyalogos járóhidat építettek a hídszerkezetre. 1927. május 1-én adták át a forgalomnak újból a megjavított hidat. A II. világháború éveiben a híd harci célponttá vált, és 1944. december 26-án

felrobbantották a három középső nyílását, és onnantól csonka hídként ismertük. 1990-ben elkezdték az újjáépítést szervezni és végül 2001. október 11-én átadták az újjáépített Mária Valéria hidat. Sárosi Attila bemutatta a híd történetét és még egy eredeti hídszegecset is kézbe vehettek a jelenlévők. A Mária Valéria híd összeköti a népeket, a gazdaságot, a kultúrákat. Kapocs, mely az alkotó emberi szellemet, a mérnöki munkát dicséri, és megsemmisíthetetlen.

dr. Osvai László
(fotó: Hámosné Szőke Anna)

A délután második előadója Dr. Osvai László bemutatta az orvosírokat az esztergomi Belvárosi temetőben. A Belvárosi temetőben jelenleg 48 orvos sírhelye van. Vetített előadásában láthattuk az orvosokat és megismerhettük életútjukat és ezáltal közelebb kerültek hozzánk. Példaként csak egyet emelek ki: Eggenhofer Béla 1899. augusztus 2-án Táton született. Augusztus 27-én tartották a gyermek keresztelőjét Esztergomban. A keresztvíz alá a Gönczy házaspár, Gönczy Béla kórházigazgató főorvos és felesége Prokopovich Ilona tartotta az újszülöttet. Az egyetemi évek nem voltak zavartalanok. Az ifjú orvosjelöltnek a tanulás mellett sokat kellett dolgoznia is, hisz ekkorra édesapja vagyona jóhiszemű kezességvállalások miatt csaknem teljesen elűszott. 1925-ben avatták orvosdoktorrá. A súlyosan beteg Gönczy Bélának még átnyújtották 1933. szeptember 12-én a „Signum Laudis” kitüntetést, de november 12-én életének 65. évében a Kolos Kórház életrehívója, első igazgatója elhunyt. Temetésén az orvosi kar nevében Eggenhofer Béla tett fogadalmat a Gönczy Béla által elvégzett nemes munka folytatására. Pályázatot írtak ki a megüresedett igazgatói állásra. A pályázatot Eggenhofer Béla megnyerte. Igen nehéz feladatra vállalkozott Eggenhofer Béla. 31 évvel a kórház megépítése után az intézmény minden tekintetben megújításra szorult! Az új

igazgató egy hosszútávú rekonstrukciós tervet dolgozott ki.

Nem csak szakmailag volt optimista. 1934. február 15-én eljegyezte Csanády Líviát, Csanády László tokodi bányaigazgató lányát. Az esküvőre augusztusban került sor. A vőlegény tanúja Glatz Gyula polgármester, a menyasszonyé dr. Rajner János főorvos volt. Összességében, ha mérleget vonunk igazgatói működéséről, azt állapíthatjuk meg, hogy csaknem minden tervét teljesíteni tudta. Eggenhofer Béla éjt napallá téve dolgozott. Óriási szervező és szakmai munkát végzett. A Kórházbizottság jegyzőkönyvéből kiderült, hogy 12 hetet töltött állandó inspectióban.

A közvetlen háborús események külön fejezetet érdemelnek a kórház életében. Az oroszok december 26-án érték el a várost. A kórház kiürítését és elköltöztetését Eggenhofer Béla megoldhatatlannak tartotta, és erről tájékoztatta is a belügyminisztert. Ekkor Sárvarra rendelték és felmerült a felelősségre vonásának a gondolata is, de ezt a háborús események szerencsére már nem tették lehetővé. Eggenhofer 1945 nyarán 4 heti szabadságra kényszerült, mert annyit dolgozott, hogy kezein röntgen által okozott sebek keletkeztek. 1948. április 1-3. között, a minisztérium rendkívüli vizsgálatot indított a kórházban. Ennek a vizsgálatnak előre eldöntött célja volt Eggenhofer Béla menesztése. Ő lett Esztergomban a koncepciók perének első áldozata.

Komárom-Esztergom vármegye alispánja 1948. augusztus 25-napján fegyelmi úton felfüggesztette állásából és nyugdíjazta Eggenhofer Bélát.

1950. május 31-én otthonában hirtelen hunyt el. Az egykori dokumentumok halálokként korszorúér elmeszesedést írtak le. A 3 gyermekes családapa méltatlan mellőzését nem sokkal élte túl. Igazi rehabilitálása ma is várat magára. Gönczy Béla és az igazgatói székben őt követő Eggenhofer Béla együttesen fél évszázadon keresztül irányították az esztergomi kórházban a betegellátást.

Sárosi Attila lendületes előadását tátott szájjal hallgatták a résztvevők, Dr. Osvai László lelkesedése és orvoskollégái életútja iránti hajthatatlan tudásszomja szintén ámulatba ejtette a hallgatóságot. Nagyon szépen köszönjük munkájukat, és hogy hosszú évek alatt megszerzett tudásukat megosztották velünk.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2021. augusztus

1. A József Attila Megyei és Városi Könyvtár programajánlója. - In: Jó szerencsét : Tatabánya önkormányzatának ingyenes lapja. - 02. évf. 06. sz. (2021. augusztus), p. 13.
-A József Attila Megyei és Városi Könyvtár szeptemberi és ünnepi könyvheti programjairól.
2. Átadták az új könyvtárat : a Magyar Falu Program is támogatta a csatkaikat / Sz. D. K. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 188. sz. (2021. augusztus 14.), p. 1., 3. - ill.
Tartalom: Az új könyvtárral valóra vált a csatkaik álma : az átadó jó hangulatáról a Langallik táncegyüttes és a [sic!] Apnoé zenekar gondoskodott
-Aug. 13.: Csatkán átadták a felújított Művelődési Ház és Könyvtár épületét.
3. Családi nap volt Csépen / Raffael Veronika. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 201. sz. (2021. augusztus 31.), p. 1., 4.
Tartalom: Kerek évfordulót ünnepel a falu közösségi színtere : jelenleg is működő civil egyesületek alakulási helyszíne volt
-Csép kultúrháza fennállásának 50. évfordulóját falunap keretében ünnepték. Farkasné Lengyel Katalin könyvtáros visszaemlékezése 1971-2021.
4. Cseh és magyar filmek, alkotói barátság a filmvászonon / alicé. - In: Jó szerencsét : Tatabánya önkormányzatának ingyenes lapja. - 02. évf. 06. sz. (2021. augusztus), p. 14.
-Van valami filmklub a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban Cserteg István szervezésében.
5. Fügőágyban olvasni : [hír]. - In: Jó szerencsét : Tatabánya önkormányzatának ingyenes lapja. - 02. évf. 06. sz. (2021. augusztus), p. 21. - ill.
-A József Attila Megyei és Városi Könyvtár legújabb szolgáltatásaként fügőágyban is olvashatnak a könyvtárhasználók az ökoteraszon.
6. Legyen ez a könyvtár mindenkié! : átadták az olvasóknak az új József Attila könyvtárat Tatabányán / VK. - In: Regio regia : a közép-dunántúli régió üzleti magazinja. - 21. évf. 150. sz. (2021.), p. 28. - ill.
-Május 28-án adták át a Modern Városok Program keretében, csaknem hárommilliárd forintból újjáépített tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtárat.
7. Sörpadot és traktort vásároltak : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 189. sz. (2021. augusztus 16.), p. 4.
-Süttön a Nemzeti Művelődési Intézet támogatta a könyvtár dologi kiadásait és a falu eszközbeszerzéseit.

2021. szeptember

1.

A szavak ereje a Vízivárosban : írjunk történelmet - mondták a történelmiregény-írók az esztergomi találkozón / Pörtl Zoltán. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 216. sz. (2021. szeptember 17.), p. 5. - ill.

–A Történelmi Regényírók Társasága a Blassa B. Múzeum és a Helischer J. Városi Könyvtár.
2.

Hosszú évek munkáját fémjelzi a kiállítás : kereplő, autómódellék és logikai játékok is láthatók a kézzel készített alkotások között / R. V. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 219. sz. (2021. szeptember 21.), p. 2. - ill.

–Fából készült címmel nyílt kiállítás Bakonysárkányon a Fekete István Általános Iskola alkotópadlásán készült munkákból. Szervezője az önkormányzat és a községi könyvtár.
3.

Irodalmárok, zenészek és meseírók léptek fel : telt házzal zajlott az Ünnepi Könyvhét: népszerűek az intézményt bemutató turnék / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 205. sz. (2021. szeptember 4.), p. 4.

–GreCsó Krisztián és Szabó Balázs: Múzasasírató című estje a JAMVK-ban.
4.

Irodalom és kultúra : új szervezet alakult meg a megyeszékhelyen / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 216. sz. (2021. szeptember 17.), p. 5. - ill.

–Magyar irodalom és kultúra az elképzelt és a megvalósult szocializmusok korában" címmel rendeztek szakmai konferenciát Tatabányán az Új Forrás, a Magyar Irodalomtörténeti társaság most megalakult tagozata és a József A. Megyei és Városi Könyvtár.
5.

Konferencia A jövő könyvtára címmel / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 217. sz. (2021. szeptember 18.), p. 4.

–Székelyudvarhelyen, szakmai konferencián vett részt a JAMVK küldöttsége Mikolasek Zsófia vezetésével.
6.

Könyvből nyíló ráébredések : bemutató Tatabányán: Fekete Margó történetei, novellái örömtől a bánatig / Mórocz Károly. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 221. sz. (2021. szeptember 23.), p. 6. - ill.

–Fekete Margó: Ráébredések című könyvbemutatója a József Attila Megyei és Városi könyvtárban.
7.

Kulturális újratervezés / Kiss T. József. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 76. évf. 209. sz. (2021. szeptember 9.), p. 9. - ill.

–A Vértes Agorája 39 helyi és megyei kulturális intézmény és egyesület együttműködésével létrehozták az Agora Fórum - Kerekasztalt. A Kerekasztal célja a kulturális, közösségi és közművelődési szervezetek összefogása, a kulturális értékek örökítése és gyarapítása.
8.

Margó ráébredései / M. K. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 204. sz. (2021. szeptember 3.), p. 5.

–Fekete Margó: Ráébredések című könyvének bemutatója szept. 2-án a JAMVK-ban.
9.

Megérkezett Adél, a tündér : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 217. sz. (2021. szeptember 18.), p. 2.

–Népmesei program Nyergesújfalun a Bóbita Óvodában, a helyi könyvtár és műv. ház szervezésében.
10.

Megírja élményeit : bemutatták Forgács Péter novelláskötetét / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 210. sz. (2021. szeptember 10.), p. 5. - ill.

–Forgács Péter párkányi író estje az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban.

11.

Megnyílt a könyvhét. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 76. évf. 205. sz. (2021. szeptember 4.), p. 8.

–A tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár könyvheti programjának keretében mutatták be Fekete Margó Rábredések című könyvét.

12.

Ördögi játékok a faillatú padlásról / Raffael Veronika. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 76. évf. 221. sz. (2021. szeptember 23.), p. 9. - ill.

–A bakonysárkányi könyvtár és faluház szervezésében fából készült tárgyakból, játékokból, modellekből nyílt kiállítás a faluházban. A faragott tárgyakat a helyi általános iskola diákjai és tanárai készítették.

13.

Szorosabb lett a kapcsolatuk : a könyvtárosok a bánya kulturális hatásait is megismerték / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 213. sz. (2021. szeptember 14.), p. 1. - ill.

–Könyvtári tematikus találkozó a Dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban a megyei önkormányzat identitás program sorozatának keretében.

14.

Véges a Föld energiája : ökoestet szerveztek a tatabányai tékában / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 32. évf. 226. sz. (2021. szeptember 29.), p. 5. - ill.

–95. Öko-est a JAMVK-ban Simon Szilviával, Kikapcsolás, lekapcsolás - korlátlan energiafogyasztás? címmel.